

ВОДОСНАБДЯВАНЕ И КАНАЛИЗАЦИЯ ЕАД

гр. БУРГАС

БИЗНЕС ПЛАН

РАЗВИТИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

ПРЕЗ ПЕРИОДА 2009 – 2013 г.

гр. Бургас

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Общи данни	4
2. Стратегия на ВиК оператора	7
3. Маркетингова част	10
3.1. Проучване на потребителите	10
3.2. Обслужвани потребители от ВиК оператора	12
3.3. Маркетингова стратегия за обслужване на потребителите	14
4. Техничко-икономически анализ на съществуващото положение	18
4.1. Анализ на нивото на покритие с водоснабдителни и канализационни услуги	18
4.2. Анализ на непрекъснатостта на водоснабдяването, наличие на режимно водоподаване	19
4.3. Анализ на количеството и качеството на суровата вода (основни проблеми)	20
4.4. Анализ на качеството на водата, предназначена за питейно-битови нужди	21
4.5. Анализ на количеството и качеството на заустваните отпадъчни води	31
4.6. Анализ на активите – собственост, неописани активи, състояние на активите	37
4.7. Специфични външни фактори, които оказват въздействие върху дейността на В и К оператора	41
5. Техническа част	42
5.1. Програма за постигане на годишните целеви нива на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги	42
5.2. Програма за намаляване на загубите на вода	42
5.3. Мерки да подобряване ефективността и ефикасността на съ-	43

<i>ществуващите мрежи и съоръжения</i>	
<i>5.4. Производствена програма</i>	44
6. Организация и управление	51
<i>6.1. Управленски екип</i>	51
<i>6.2. Организационна структура на управление (ОСУ)</i>	
7. Социална програма	52
<i>7.1. Анализ на изпълнението на програми със социална насоченост</i>	
<i>7.2. Планови показатели</i>	
8. Икономическа част	53
<i>8.1. Инвестиционна програма (ИП)</i>	53
<i>8.2. Източници и условия на финансиране на ИП</i>	56
<i>8.3. Социално-икономически анализ на инвестициите</i>	56
<i>8.4. Анализ и оценка на риска в инвестиционния процес</i>	57
<i>8.5. Амортизационен план</i>	57
<i>8.6. Разходи по експлоатация и поддръжка на ВиК системите</i>	59
<i>8.7. Разходи за управление на ВиК системите</i>	60
<i>8.8. Цени и приходи</i>	60
<i>8.9. Анализ на социалната поносимост на предлаганата цена на В и К услугите</i>	
<i>8.10. Прогнозни разчети за приходите и разходите, паричните потоци и балансови показатели</i>	
9. Обобщение (резюме) на бизнес плана	62
10. График за изпълнение на бизнес плана	71

1. ОБЩИ ДАННИ

Пълното наименование по съдебната регистрация на дружеството е “Водоснабдяване и канализация” ЕАД с адрес гр. Бургас, пл. “Царица Йоанна” 2. Фирмата се представя от инж. Ганчо Йвчев Тенев – Изпълнителен директор с ЕГН 6810257700 и е регистрирано в Бургаски окръжен съд по фирмено дело № 7184 от 1991 година със седалище Бургас. /Решението е обнародвано в ДВ бр. 100 – 1991 год/. Следват промени по фирменото дело, отразяващи промените в представителството и управлението на капитала на Дружеството.

Едноличен собственик на капитала е Министерството на регионалното развитие и благоустройството на Република България.

Със заповед № РД – 02-14-1094 от 12.06.2000 год. на Министъра на регионалното развитие и благоустройството, Еднолично дружество с ограничена отговорност Бургас е преобразувано в Еднолично акционерно дружество с държавно имущество с наименование „Водоснабдяване и канализация” ЕАД гр. Бургас

Дружеството е с капитал 2 227 800 лева, разпределен в 222 780 поименни акции с номинална стойност 10 лева на акция.

С регистрацията на Дружеството е определен и предмета на дейност: *извършване на сделки по водоснабдяване и канализация, напояване, хидроенергетика, отводняване, изграждане, поддържане и използване на водостопански системи или отделни водохранилища, проучване и проектиране в сферата на водоснабдяването и канализацията, експлоатация на язовири, инженерно-геоложки и хидрогеоложки проучвания; благоустройство, озеленяване, геодезични работи и други.*

Дейността на Дружеството се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за водите. Дружеството притежава разрешителни за водоползване за питейно и битово водоснабдяване за язовири „Камчия” и „Ясна поляна”, издадени от Министерството на околната среда и водите. Крайният срок на разрешителните е 21 май 2020 година.

В рамките на утвърдения предмет на дейност Министерството определя и териториалните параметри на дейността на Дружеството – водоснабдяване, отвеждане на отпадните води и пречистването на отпадните води във всички населени места в Бургаска област .

Експлоатацията на водопроводните съоръжения се осъществява от 1 170 души персонал на Дружеството, организационно обособен в тридесет и четири производствени звена, от които четиринадесет експлоатационни района, разположени в общинските центрове на областта с основни функции поддръжка и текущ ремонт на мрежата /водопроводна и канализационна/; отчитане водопотреблението от абонатите на Дружеството по трите натурални показателя: питейна вода /помпажна и гравитачна/ канална вода и пречистена отпадна вода. Специализираните дейности по автотранспорт, механизация, механо и енерго ремонт и водомерното стопанство са съсредоточени в тясно специализирани звена , разположени в производствените бази в гр. Бургас.

Пречистването на отпадните води се осъществява в шест пречиствателни станции за отпадни води с персонал 144 души за градовете Бургас, Поморие, Несебър, Китен, Приморско и Обзор.

Основните водоизточници на Дружеството са язовирите „Камчия” и „Ясна поляна”, като водата се пречиства в прилежащи към язовирите пречиствателни станции за питейни води. От язовир „Камчия” през ПСПВ „Камчия” Дружеството подава пречистена вода на водоснабдителни дружества Варна и незначително количество на две села от Община Сливен.

Управлението на „Водоснабдяване и канализация” ЕАД Бургас е разположено в областния център и се осъществява от 117 специалисти: инженери, икономисти, техници.

Подадени са необходимите документи и дружеството очаква регистрация по Закона за защита на личните данни.

Телефонът за контакт е 056 / 871440; Факс 056 / 842 979; e-mail office@vik-burgas.com

Юридическият статут на „Водоснабдяване и канализация” ЕАД гр. Бургас (ВиК) е държавно акционерно дружество с принципал Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ). Компанията е единственото държавно акционерно дружество във водния сектор в България. Този статут има някои предимства в сравнение със статута

на дружеството с ограничена отговорност (ООД), която е най-широко разпространената форма в българския воден отрасъл. Прогнозата в бъдеще е този статут да бъде запазен и развит с оглед засилване на корпоративната власт на компанията.

2. СТРАТЕГИЯ НА ВиК ОПЕРАТОРА

Въпреки специфичните пазарни условия, в които работи „Водоснабдяване и канализация” ЕАД Бургас (предопределени от естествения монопол при осъществяване на дейностите) и постигнатите до момента положителни резултати от дейността, има още много да се прави за достигането на желаното високо ниво на ВиК услугите, съобразно стандартите на Европейския съюз. Модернизирането на инфраструктурата, подобряването на качеството на ВиК услугите, подобряването на ефективността на управлението са дейности залегнали в стратегически план за развитието на дружеството. Затова и изготвянето на стратегия за постигането на тези цели в рамките на пет годишен планов период се явява като начален момент за разработването на настоящия бизнес план. Постоянно непрекъснато водоснабдяване на населението и фирмите в Бургаска област с високо качество и ниска себестойност на питейната вода при поддържане на социално поносима цена, която да не свива потреблението, но и да дава възможности за модерно развитие на Дружеството; поддържане и разширяване на каналната мрежа за отвеждане на всички отпадни и дъждовни води до специални зауствания и пречиствателни станции за отпадни води; експлоатация на изградени пречиствателни станции за отпадни води във всички курортни селища по Черноморското крайбрежие, с цел опазване чистотата на морето и опазване чистотата в населените места с население над 10 000 души.

Основните насоки, чрез които се осъществява стратегията на Дружеството, са подобряване организацията на труда и разкриване на вътрешни резерви за максимално натоварване на производствените мощности, намаляване техническите и търговски загуби на питейна вода, разширяване и модернизация на каналната мрежа и пречистване на отпадните води, зауствани в Черно море. Намаляването на загубите на питейна вода по преносната и разпределителната мрежа е в приоритетите на дружествената политика, която показва отношението към водата като природно благо и за намаляване разходите за единица продукция при общо увеличаване на разходите.

Ключови моменти тук са наличието на визия на ръководството за бъдещото развитие и на тази основа определянето на мисията и целите на ВиК дружеството, които се реализират чрез съответните разчети в неговия бизнес план.

Мисията на фирмата може да се изрази като:

- Осигуряване на качествено и непрекъснато водоснабдяване и канализация на потребителите, съгласно европейските стандарти на социално поносима цена (независимо от конкретните природни условия), осигурявайки положителни икономически резултати.
- Предоставяне на висококачествени услуги, които създават благоприятна жизнена среда за развитие на човека и на всички човешки дейности, удовлетворяване нуждите от питейна вода, събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води в съответствие с европейските стандарти за опазване на околната среда и принципите на устойчиво развитие.
- Следване на европейската, държавната и регионалната политика във водния сектор, като се отчитат интересите на заинтересованите страни.
- Създаване на имидж на предпочитан работодател за високо образовани специалисти и експерти и надежден партньор, който се отнася коректно към всички партньори.

Стремежът на ръководството на ВиК дружеството е да се постигнат високи нива на качеството на предоставяните услуги при осигуряване на баланс между интересите на дружеството, обществото и природата в условията на динамично променяща се правна, демографска, социална и икономическа среда; развиване на бизнеса според изискванията за устойчиво развитие, щадящо използване на природната среда, социална отговорност и търговски успех; грижливо и коректно отношение към всички клиенти, отворени комуникации, работа в екип, извеждане персоналната отговорност и създаване възможности за растеж и развитие.

Целите на ВиК Бургас могат да бъдат формулирани както следва:

- Да се подобри качеството на предоставяните услуги (водоснабдяване, събиране на отпадъчни води, пречистване на отпадъчни води);
- Да се модернизира управлението на връзките с клиенти;
- Да се усъвършенства финансовото изпълнение на компанията;

- Да се подобри експлоатационната дейност на компанията;
- Да се повиши квалификацията и да се увеличи мотивацията на персонала;
- Да се осигурят външни източници на финансиране и модерно ноу-хау за управление на предоставяните услуги;
- Всички дейности на Компанията да се приведат в съответствие с изискванията за опазване на околната среда.

3. *МАРКЕТИНГОВА ЧАСТ*

3.1 *Проучване на клиентите*

Въпреки монополното си положение ВиК Бургас също се нуждае от маркетингови проучвания. Това се налага, за да се установи взаимоотношението (баланс) между пазарно и социално (регулирано) поведение и се оценят нагласите и възможностите.

В следващия регулаторен период фирмата си е поставила за цел периодично да провежда маркетингови проучвания, чиято цел се свежда до:

- Определяне броя на потребителите на услугите на ВиК оператора: подгрупи потребители (по възраст, доход; местоживееене и т.н.); динамика/промяна в отделните групи, движение между групите/подгрупите потребители;
- Определяне очакваните от потребителите ценови равнища на водата и как биха могли те да се изменят в бъдеще (с отчитане на социалната поносимост);
- Прогнозиране нивото на потребление на ВиК услуги от различните видове потребители (домакинства, промишлени, обществени) на дружеството;
- Определяне степента на събираемост на вземанията от различните групи потребители;
- Установяване и диференциране причините за проблемите със събираемостта на вземанията на ВиК оператора като основа за вземане на обективни управленски решения.

За постигане на поставените цели ще бъдат проведени различни проучвания чрез:

- анкета на потребители за оценка качеството на предоставяните услуги от дружеството (проведена на касите на ВиК или в домовете на анкетираните);
- структурирано персонално интервю със служителите на ВиК оператора (инкасатори, участващите в групи по инсталация, ремонт и преодоляване на аварии);

- полево интервю по местоживееене със специфични групи потребители (малцинствени групи).
- анализ на вторична информация, предоставена от ВиК оператора (отчети, справки, доклади, договори и др.).

Резултатите от маркетинговото проучване ще се съпоставят с прогнозираните нива в съответните справки на Бизнес плана, а именно:

- Справка № 1** Програма за постигане на годишните целеви нива на показателите за качество на В и К услугите и предложение за годишните целеви нива на конкретните показатели за качество на В и К услугите;
- Справка № 2** Отчет и прогнозно ниво на потребление на ВиК услугите за периода на бизнес плана;
- Справка № 13** Отчетни и разчетни цени, количества и необходими приходи от ВиК услуги.

Това ще помогне ще помогне за своевременното установяване и отстраняване на причините при евентуално неизпълнение на прогнозираните нива, както и за основа за данни при следващи планови периоди.

Клиенти на Дружеството по смисъла на създаването и развитието му са всички водоползватели на територията на област Бургас. След създаването на търговски дружества на пазарен принцип се отчита потребление от обществени потребители /фирми и бюджетни организации/ и население. През 2007 година потреблението от обществени потребители е 12 312 х. м³, а от население 17 246 х. м³. Водоползването в туристическите райони се отчита предимно като потребление от население, въпреки че е свързано с туристически услуги.

По отношение на потребителите на вода няма значителни промени в годините, които да са свързани с промяната на водопроводната мрежа.

На проучване подлежи сезонността в потреблението, специфично за „Водоснабдяване и канализация” ЕАД Бургас. Бурното развитие на туризма и изграждането на туристически услуги

тически обекти по Южното Черноморие доведе до изключителни затруднения във водоснабдяването на курортните селища с питейна вода, а така също и с недостиг на мощности за канализацията и пречистването на отпадните води.

Характерно за Дружеството като цяло и за общините с развит курорт е сезонността на водоподаването. Тази особеност създава в последните години и ще продължи да създава трудности във водоснабдяването както за обезпечаване на необходимите водни маси, така и по отношение заетостта и натоварването на персонала. Общо в Дружеството като цяло потреблението е различно по месеци, но отклонения в рамките на 10 % се считат за нормални и като резултат от месечното отчитане на потреблението.

През месеците май, юни, юли, август и септември водоподаването е над 50 % от същото за другите месеци. Тези повишени водни количества идват от туристическите обекти. Така за район Несебър разликата между минималното подаване през м. Феврури около 230 000 м³ и максималното през месец август до 1 100 м³ е 450 %. За район Обзор разликата в минималното и максимално водоподаване е 570 %. Ясно е, че натоварването на водопроводната, респективно канализационната мрежа за туристическите центрове е от м. Юни до м. Септември. В технически райони Приморско, Царево и Созопол разликата между минималното и максимално потребление е около три пъти. Тези проблеми са изключително важни за Дружеството, защото създават претоварване на съществуващата водопроводна мрежа, претоварват канализационната мрежа и поставят в рискова ситуация пречиствателните станции за отпадни води. В тази посока на развитие следва да се търсят решения съвместно с общините и собствениците на туристическата база.

Водоподаването за „В и К” Варна се извършва по утвърден от Министерство на околната среда и водите месечен график. През 2007 година за Варна са подадени 38 956 х м³ от язовир „Камчия”, което представлява 38 % от общата пречистена вода в Дружеството. Предвид особеностите на региона разчетите за 2009-2013 г са за около 39 000 х м³ годишно.

3.2. Обслужвани потребители от ВиК оператора

По статистически данни населението на Бургаска област към края на 2007 година е 417 800 души. Чрез системите на „В и К” са водоснабдени общо 16 148 души– 99,6 % от населението на областта. Не са водоснабдени единици села с население под 50 души и със затихващи функции.

За областта като територия на обслужване от „В и К”, е характерна тенденция за намаляване на населението, но с по-малки темпове в сравнение с изчисления за страната отрицателен прираст. Със запазване на броя на жителите на областта и с прогнозите за икономически подем, обусловен от макроикономическите прогнози за икономическо развитие на региона във “Водоснабдяване и канализация” ЕАД Бургас не се наблюдава тенденция към намаляване на водоползването.

В тази връзка в плана е предвидено увеличаване количествата питейна вода доставена на потребителите за ВС Бургас от 31 942 х м³ през 2007 година до 33 846 х м³ през 2013 година. / Справка № 5/. Пречистената питейна вода е 92 % от измерената вода на входа на водоснабдителните системи. Фактурираните количества питейна вода се увеличават с 4,6% при съществуваща водопроводна мрежа и намаление или запазване броя на потребителите. Отведените отпадъчни води се увеличават в сравнение с базисния период 2007 година до 20 % към 2013 г. Разчетът за фактурираните количества пречистени отпадни води е увеличен с до 20% .При определяне на тези показатели са отчетени изискванията на Директива 91/271/ЕЕС за пречистване на градските отпадъчни води до 31.12.2010г за всички агломерации с над 10 000 е.ж.и до 31.12.2014г. за агломерации с е.ж. от 2 000 до 10 000. и подготвените проекти от общинските администрации на общините обслужвани от дружеството за финансиране по оперативна програма “Околна среда”.

Основните водоизточници в областта, експлоатирани от „В и К” Бургас са язовирите „Камчия” и „Ясна поляна” От двете водоснабдителни системи се водоснабдяват 368 898 души, което представлява 87,4 % от обслужваното население в областта. Тук не се включва населението от област Варна, което се водоснабдява от язовир „Камчия” От местни водоизточници каптажи, дренажи, тръбни и шахтови кладенци се водоснабдяват 52 986 души в населени места извън обсега на деривациите „Камчия” и „Ясна поляна.”

Изцяло от местни водоизточници се водоснабдява община Малко Търново и планински села от технически райони Средец и Руен.

Към 2008 г каналната мрежа е изградена в общинските центрове и курортните селища и отвежда около 67% от подадената вода. Експлоатацията и отчетността на канализационната мрежа се осъществява от специализирано звено „Канализация” в гр.Бургас и групи каналджии към експлоатационните райони. Поради покриването на мрежите водоснабдителни и канализационни в населените места, обслужването се извършва от персонала на техническия район, също така става и преливане на материали в двете дейности.

Пречистването на отпадните води към настоящия момент в пречиствателни станции за отпадни води е насочено главно към населените места по Южното Черноморие, където има изградена канализационна мрежа и годишното потребление на глава от населението е значително високо, което води до поносими цени за пречистване на отпадни води. Пречиствателните станции за отпадни води са технологично и организационно обособени производствени звена с аналитична счетоводна отчетност.

3.3 Стратегия на обслужване на клиентите

Отношенията с клиентите се обосновават на пазарен принцип- доставка на питейна вода, отговаряща на изискванията на Наредба 4 на МРРБ от 14.09.2004 година за качеството на водата, предназначена за питейно битови цели, отвеждане на канална вода и пречистване на отпадните води. Всички услуги се заплащат на база месечно замерване на водата по водомери, собственост на потребителите. По количеството питейна вода се фактурира отвеждането на канална вода, респективно и на пречистената вода. За производства, при които се влага питейна вода по инициатива на абоната се измерва и отпадната вода на изход.

Пречистването на отпадните води от битовите потребители се фактурира по БПК 1, а за промишлените потребители се правят месечни замервания за замърсяване на отпадните води.

Ежемесечното отчитане на измервателните прибори на потребителите е гаранция за регулярно постъпване на приходи в Дружеството. Обществените потребители се разп-

лащат по банков път, а населението в касови салони и по интернет. Създаден е телефонен център за проверяване на сметките и общи питання за предоставените услуги.

За по-доброто обслужване на домакинствата в Дружеството е възприето едновременно с отчитане на общите водомери да се отчитат и апартаментните, като се дава възможност по желание на клиентите да се разпределят разликите между централен и вътрешни водомери на база изразходвана вода. За всяко отчитане на водомерите се уведомяват потребителите в тридневен срок за часа на отчитане, за да се осигури достъп до апартаментните водомери и присъствие на клиент при отчитането. С подпис клиентите удостоверяват, че замерването е действително, което предотвратява спорове при плащане на фактурите. За всички платени суми се издават фактури и касови бележки.

Планираните прекъсвания на водоподаването, свързани с профилактика и включване на нови /подменени/ водопроводи се извършват чрез предварително уведомяване по подходящ начин на клиентите, особено на производствата, свързани с разход на вода. Целта е да се намали броя на планираните прекъсвания и населението, засегнато от прекъсвания на водоподаването. За всички нови абонати при включване в мрежата на съответното населено място се иска разрешение от Дружеството на база съгласуване на проекти преди изграждане на обекти. Смяната на титулярите на сметките също се извършва след писмена молба до Дружеството. Данните за потребление на всеки абонат се съхраняват за срок от 10 години. Водомерите се отчитат ежемесечно по график в съответния технически район, като само за селата в планинските райони, където потреблението е значително слабо водомерите се отчитат тримесечно. Ежемесечно отчетниците на водомери се срещат с клиентите, което дава възможност за събиране на мнения и препоръки и изслушване на клиентите с цел изглаждане на недоразумения и спорове, ако възникнат такива.

Планираните мерки в настоящия бизнес във връзка с измерване на подадени и инкасирани водни маси са насочени към усъвършенстване на системата за измерване на подадените и инкасирани водни маси по населени места. С планирани ремонти по проблемни участъци се цели постепенно намаляване на аварияте, както и технически и организационни мероприятия за по-бързото локализиране и отстраняване на течове по водопроводната мрежа. След успешното реализиране на заложените програми показателят об-

щи загуби на вода във водоснабдителната система от 53% през 2007 година достига 38 % през 2013 година. Персоналът в Дружеството, който пряко може да влияе върху търговските загуби /водопроводчици и проверители на водомери/ наброява около 466 души.

Изразходваната от клиентите вода се измерва ежемесечно по обектови, централни жилищни и апартаментни водомери. Всички водомери са пломбирани с пломби на Дружеството, което предпазва от намеса на потребителите в отчетността. Когато има възражения от страна на потребителите за нередовност на уредите, същите се свалят и се проверяват на стенд във водомерна работилница. По план на Дружеството се правят профилактични прегледи на стари водомери, като за целта се ползват оборотни такива, собственост на Дружеството.

Абонатите плащат само за реално ползваните от тях водни количества, измерени на водомера на домовото водопроводно отклонение и по общия водомер за жилищните кооперации. Всички опити на гражданите да се елиминира отчетността по централен водомер са несъстоятелни и неприемливи за Дружеството, защото вътрешната мрежа и водомери са собственост на клиентите и служат само за уреждане взаимоотношенията между съсобствениците.

Цените на ВиК услугите покриват разходите за добив и реализация на вода, изграждане, експлоатация, поддръжка и реконструкция на системите. Загубите на вода по водопредавателната мрежа фактически се заплащат от потребителите, което осигурява на Дружеството възстановяване на разходите. Причините за загубите на питейна вода произтичат преди всичко от състоянието на мрежата. В програмата за намаляване на загубите /Справка №7/за регулаторния период,която е пряко свързана с ремонтите и инвестиционната програма е заложено намаление на реалните загуби по водоснабдителната система от 39,17% през 2007 година до 21,9 % през 2013 година. Разчетите са съобразени с целевите нива, които дружеството трябва да постигне в следващите години и са в съответствие с методиката на ДКЕВР.

Събирането на плащанията е сериозен проблем за всички водоснабдителни дружества поради факта, че се разминават във времето ползването на услугата , отчитането на потреблението и заплащането на услугата. За 2007 година не събраните са 3 396 х.лв.и това са предимно фактурирани вземания за последния календарен месец на година-

та. Прогнозира се този показател да нарасне през следващите години за сметка на задълженията, натрупани през текущата година.

Дружеството разполага с необходимата база за осъществяване на плащанията в срок, но поради естеството на извършваната услуга и водоснабдителната мрежа в жилищните сгради, нормативната уредба не разрешава спиране на водоподаване на неизрядните клиенти. Независимо че се завеждат съдебни иски към неиздължилите се за три и повече месеци водоподането не се прекъсва и така се увеличават несъбраните суми от нередовните платци.

Разработен е подробен план за действие при бедствие и аварии за трите язовира, пречиствателните станции за питейни води и пречиствателните станции за отпадни води. Плановете се разработват съвместно с Гражданска защита Бургас и се съхраняват като секретни документи. Разработени са и инструкции за евакуация от сгради. Изграден е щаб от специалисти за действие при бедствия и аварии. Експлоатацията на рисковите обекти- язовирите, собственост на Дружеството и прилежащите им пречиствателни станции за питейни води- налага ежедневен мониторинг на съоръженията.

Ежегодно на основание на чл. 117 ал. 2 от Наредба № 13 от 29.01.2004 г. за условията и реда за осъществяване на техническата експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях се провежда експертен технически съвет за техническото състояние и мерките за осигуряване на надеждност на съоръженията.

4. ТЕХНИКО-ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА СЪЩЕСТВУВАЩОТО ПОЛОЖЕНИЕ

4.1 Анализ на нивото на покритие с водоснабдителни и канализационни услуги

Експлоатационните данни за предоставените В и К услуги, отразени в Приложение № 2 на настоящия Бизнес план са относително постоянни за периода 2009 - 2013 година. Основа за това е стабилното развитие на Дружеството в предходните години след регистрирането му като търговско дружество през 1991 година и в годините на пазарна икономика, когато централизацията и фондовата ограниченост от плановото стопанство бяха отменени. Дейността на дружеството като стопанска единица се осъществява на база производство и продажба на услуги с жизнено важно значение за населението и фирмите в обслужваната територия. Фактът, че 99,6 % от населението ползва услугите на Дружеството, показва значимостта му в икономическата система на областта. Населените места, обслужвани от „В и К” ЕАД Бургас са 239.

Основна дейност за Дружеството е дейността водоснабдяване, както по водопроводна мрежа и клиенти, така и по персонал, зает във водоснабдяването (977 души от общо 1 170 души през 2007 година) и по приходи. За 2007 година по отчет приходите от водоснабдяване са 76 % от приходите, от отвеждане на канални води 8 % и от пречистване на отпадни води 16 %. Тази структура на приходите, респективно разходите, е с тенденция за нарастване на тежестта на разходите за пречистване в съответствие с глобалните насоки в тази дейност.

През 2007 година от повърхностните и подземни водоизточници са подадени 115 507 х.м³ питейна вода за потребителите от Бургаска област и за водоснабдителните дружества Варна и Сливен.

От общо източнената от язовир „Камчия” вода през 2007 г, 100 946 х. м³, при технологични загуби 7 500 х.м³, за „В и К” Варна е подадена 39 207 х.м³ вода. Фактурира-

ната във „В и К” Бургас вода е 31 942 х.мз. Загубите за „В и К” Бургас по разпределителната мрежа са 50%.

Приходите от продажби на регулирани услуги за 2007 година са 34 920 х. лева, от които от продажба на вода 26 289 х. лева, което представлява 75,3 % от приходите от продажби на Дружеството. Това определя и значението на водоснабдяването като основна дейност на Дружеството.

4.2. Анализ на непрекъснатостта на водоснабдяването, наличие на режимно водоподаване

Осъществяването на непрекъснато водоснабдяване на населението от Бургаска област и захранване на „В и К” Варна с утвърдени от МОСВ водни маси е възможно благодарение на изградените и подържани от персонала на фирмата съоръжения:

Водохващания на реки

Водохващане р. Зелениковска – 1 брой.

Водохващане планински тип с бетонов яз висок 4.5 м:

Оразмерено да улавя и отвежда водни количества в размер до 1.5 куб.м. Уловените води от водохващането по гравитачен път се отвеждат до язовирно езеро “Ясна поляна”

Язовири, собственост на Дружеството:

Язовир “Камчия”

Каменно насипна язовирна стена с вертикално глинено ядро. Височина на стената от основата на инжекционната галерия – 80 м.

Общ завирен обем на язовира	233, 550 млн.куб.м.
от тях: - полезен обем	157,550 млн.куб.м.

- санитарен обем	76,000 млн.куб.м.
- мъртъв обем	49,900 млн.куб.м.

Язовир “Ясна поляна”

Каменно насипна язовирна стена с вертикално глинено ядро. Височина на стената от основата на фундиране – 49,70 м.

<u>Общ завирен обем на язовира</u>	<u>35,300 млн.куб.м.</u>
от тях: - полезен обем	27,000 млн.куб.м.
- мъртъв обем	8,300 млн.куб.м.

Язовир “Ново Паничарево”

Земно насипна язовирна стена с високи каменно насипни призми от двете страни. Височина на стената от основата на фундиране – 25 м.

<u>Общ завирен обем на язовира</u>	<u>2,020 млн.куб.м.</u>
от тях: - полезен обем	1,220 млн.куб.м.
- мъртъв обем	0,800 млн.куб.м.

Водите на язовир “Ново Паничарево” се прехвърлят с помощта на помпена станция в язовир “Ясна поляна”.

4.3. Анализ на количеството и качеството на суровата вода

Пречиствателни станции за питейни води (ПСПВ)

ПСПВ “Камчия

Намира се на 12 км след село Прилеп на пътя Бургас - Шумен. Въведена в експлоатация през 1978 година. Q - 5500 л/с Пречиства водите от язовир “Камчия” чрез утаяване с коагулация, филтрация и дезинфекция с хлор. Пречистената вода отговаря на стандарта за питейна вода, съгласно Наредба № 9 от 16.03.2001 за качеството на питейната вода.

ПСПВ “Я.Поляна “

Намира се на 4,5 км. югозападно от село Ясна Поляна

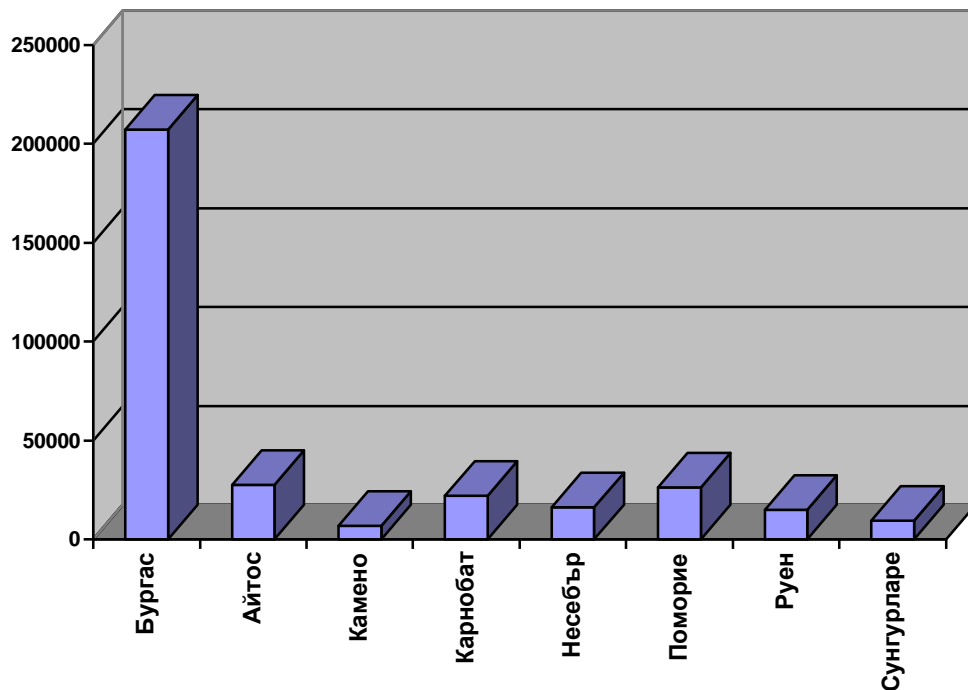
Въведена в експлоатация през 1974 година $Q=650$ л/с. Пречиства водите от язовир “Ясна поляна” за водоснабдяване на Южната част на Бургаска област чрез утаяване с коагулация, филтрация и дезинфекция с хлор

Качеството на питейните води се наблюдава ежедневно в специализираните лаборатории към пречиствателните станции за питейни води. За водите от местните водоизточници се вземат проби, които се изследват в ЦХБЛ Бургас. Съдържанието на нитрати и нитрити във водата от някои местни водоизточници в района на Сунгурларе, Карнобат, Камено и Созопол надвишава максималните стойности, определени по закон. По физико-химични проби и микробиологични показатели е постигнато годишно ниво 1. По този показател фирмата е достигнала максималното ниво.

4.4. Анализ на качеството на водата, предназначена за питейно-битови нужди

Населените места, водоснабдени от язовир “Камчия” и ПСПВ “Камчия“ са отразени в данните по-долу. Населението по общини и населени места дава представа за водопотреблението в различните райони на областта, а също и данни за перспективите за използване и модернизация на водоснабдителната мрежа.

Водоснабдено население от система Камчия

ОБЩИНА БУРГАС

<i>Населено място</i>	<i>Население брой</i>
гр.Бургас	192 831
гр. Българово	2 091
с. Ветрен	2 258
с. Банево	1 776
с.Брястовец	302
с. Изворище	349
с. Рудник	3 358
с. Равнец	1 536
с. Братово	162
с. Миролубово	165
м.с. Черно море	2 340
ВСИЧКО	207 168

Населението на община Бургас - общо 209 727 души- се водоснабдява от система “Камчия”, а от местни водоизточници се водоснабдяват само 2559 души. Инкасираната вода за 2007 година в общината е 13 950 х. м³, от общо инкасирана за Дружеството 31 000 х. м³ 45 % от водопотреблението е в община Бургас. Инкасираната вода, отнесена към общия брой на населението показва водоползване по 59 м³ на глава от населението за година. Инкасираната вода само за населението е 7 584 х.м³-т.е. по 37 м³ на човек за година.

ОБЩИНА АЙТОС

<i>Населено място</i>	<i>Население брой</i>
гр. Айтос	21 300
с. Черноград	665
с. Караново	701
с. Пирне	663
с. Малка поляна	398
с. Карагеоргиево	1 358
с. Поляново	358
с. Мъглен	1 153
с. Дрянковец	153
с. Пещерско	693
<i>ВСИЧКО</i>	<i>27 442</i>

От общо население на общината 30 422 души, 90% се водоснабдяват от язовир “Камчия”. За община Айтос средното потребление на глава от населението за битови нужди за 2007 година е 29 м³

ОБЩИНА КАМЕНО

<i>Населено място</i>	<i>Население брой</i>
гр. Камено	5 094

с. Свобода	467
с. Кръстина	674
с. Черни връх	688
ВСИЧКО	6 923

От общо население 12 336 души близо 50 % се водоснабдява от местни водоизточници. Инкасираната в общината вода за 2007 година е 505 166 м³. От Деривация “Камчия” 360 146 м³-56,5 % от общото потребление за население и фирми.

ОБЩИНА КАРНОБАТ

<i>Населено място</i>	<i>Население брой</i>
гр. Карнобат	20 377
с. Зимен	224
с. Кликач	730
с. Невестино	491
с. Глумче	113
ВСИЧКО	21 935

Община Карнобат е втора по големина в Бургаска област с 29 населени места с 29 490 души население. Само 5 селища се водоснабдяват от Деривация “Камчия”. Количеството инкасирана вода за петте селища е 749 519 м³, 74 % от общото потребление за общината. Потреблението на глава от населението за 2007 година е 34 м³.

ОБЩИНА НЕСЕБЪР

<i>Населено място</i>	<i>Население брой</i>
гр. Несебър	8 789
с. Равда	1 650
с. Тънково	962
с. Свети Свети Влас	1 926

гр. Обзор	2 951
к.к. Слънчев бряг	
ВСИЧКО	16 278

Характерно за община Несебър е сезонното водопотребление, свързано с курортния сезон. За 2007 година в технически район Несебър вкл. Обзор е инкасирана 5026 х. мз вода- средно по 309 м³ на глава от постоянно живеещото в курортните селища население. Особено важен потребител за “ВиК” Бургас е ТК “Слънчев бряг”, за водоснабдяването на който се отделя специално внимание.

ОБЩИНА ПОМОРИЕ

<i>Населено място</i>	<i>Население брой</i>
гр. Поморие	13 641
гр. Каблешково	2 808
с. Александрово	102
с. Ахелой	2 246
с. Бата	1 120
с. Габерово	533
с. Дъбник	756
с. Гълъбец	1 184
с. Горица	874
с. Косовец	223
с. Лъка	220
с. Медово	411
с. Порой	860
с. Страцин	1 149
ВСИЧКО	26 127

От община Поморие само три села се водоснабдяват от местни водоизточници. Средното потребление на глава от населението за битови нужди е 43 м³.

ОБЩИНА РУЕН

<i>Населено място</i>	<i>Население брой</i>
с. Руен	2 055
с. Соколец	631
с. Ябълчево	1 035
с. Планиница	1 578
с. Сини рид	362
с. Рудина	234
с. Рожден	418
с. Билка	634
с. Вишна	248
с. Вресово	869
с. Добромир	1 000
с. Дъскотна	798
с. Преображенци	433
с. Ръжица	1 136
с Шиварово	312
с. Просеник	1 422
с. Люляково	1 873
<i>ВСИЧКО</i>	<i>15 038</i>

Населението на община Руен 28 714 души живее в 39 населени места, разположени в Стара планина със средно потребление 26 м³ на година. В този район поради свитото водопотребление себестойността на питейната вода е особено висока. В района няма селища с канализация.

ОБЩИНА СУНГУРЛАРЕ

<i>Населено място</i>	<i>Население брой</i>
гр. Сунгурларе	3 698

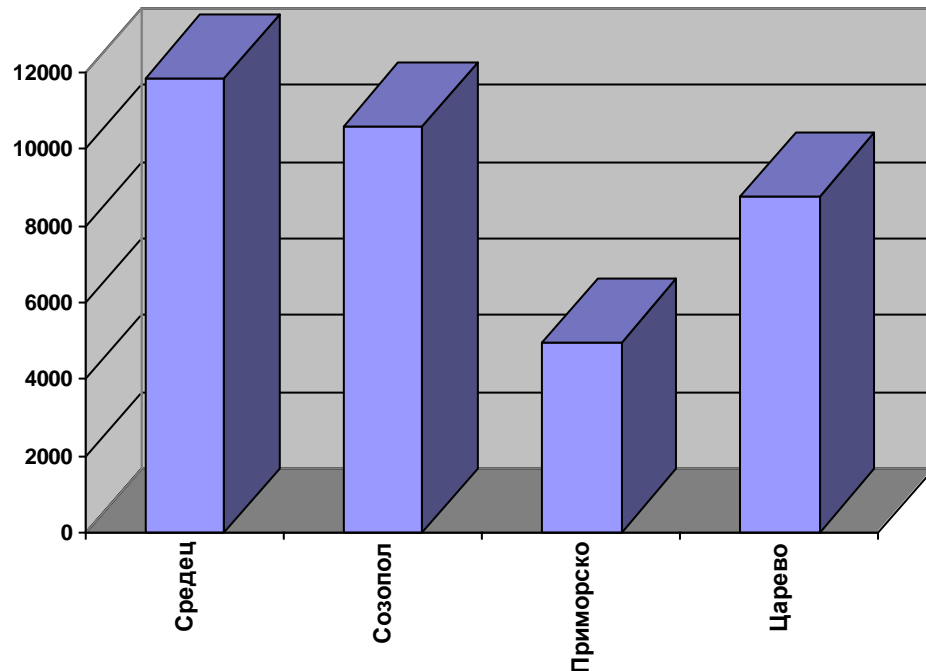
с. Прилеп	763
с. Подвис	780
с. Лозарево	1 001
с. Черница	532
с. Есен	163
с. Славянци	907
с. Чубра	615
с. Съединение	1 092
ВСИЧКО	9 551

Община Сунгурларе има 31 селища с общо население 15 252 души, от които 63 % се водоснабдяват от “Камчия”. Средното потребление на човек е 32 м³.

От данните по-горе се вижда, че 327 511 души или 78 % от населението на Бургаска област се водоснабдява от система “Камчия”. Този факт показва особено важното значение на системата за Бургаска област, както и нуждите за влагане на повече средства за поддръжка, модернизация и реконструкция на съоръженията.

Населените места, водоснабдени от язовир „Ясна Поляна” и ПСПВ “Ясна Поляна” са от южната част на областта както следва:

Водоснабдено население от система Ясна Поляна

ОБЩИНА СРЕДЕЦ

<i>Населено място</i>	<i>Население брой</i>
гр. Средец	9 548
с. Дебелт	1 800
с. Драчево	489
<i>ВСИЧКО</i>	<i>11 837</i>

Населените места в община Средец са 33, а водоснабдените 25, като селата без питейно водоснабдяване са с под 50 души население. От общо инкасирана вода за 2007 година 700 079 м³, 518 058 м³ – 74 % е от деривация “Ясна Поляна”. Водопотреблението на жител на общината е 41 м³, а само за битови нужди 30 м³.

ОБЩИНА СОЗОПОЛ

<i>Населено място</i>	<i>Население брой</i>
гр. Созопол	4 328
с. Атия	913
с. Черноморец	2 023
с. Равна гора	662
с. Равадиново	572
с. Крушевец	869
с. Зидарово	1 220
<i>ВСИЧКО</i>	<i>10 587</i>

За община Созопол данните за подадената и инкасирана вода отразяват характеристиките на повишено потребление през летния сезон поради големия приток на туристи през сезона. Средното потребление на глава от населението от общината е 113 м^3 , а само за населението 58 м^3 .

ОБЩИНА ПРИМОРСКО

<i>Населено място</i>	<i>Население брой</i>
гр. Китен	870
гр. Приморско	2 477
с. Писменово	852
с. Ясна Поляна	664
<i>ВСИЧКО</i>	<i>4 979</i>

В община Приморско всички селища са курортни, което се вижда и от потреблението на глава 217 м^3 , а само за битови нужди 85 м^3 . Водоснабдяването е изцяло от язовир „Ясна поляна”

ОБЩИНА ЦАРЕВО

<i>Населено място</i>	<i>Население брой</i>
гр. Царево	5 854
гр. Ахтопол	1 294
с. Варвара	237
с. Велика	79
с. Бродилово	440
с. Изгрев	51
с. Лозенец	485
с. Синеморец	277
с. Фазаново	43
ВСИЧКО	8 760

В район Царево също преобладават курортните селища, за които е характерно водопотребление, многократно надвишаващо нормите за битово потребление. През 2007 година са инкасирани 915 616 м³ вода или по 97 м³ на човек.

Общо водоснабдените от основните водоснабдителни системи потребители са 68 898 души или 87,3 % от населението на областта. Това определя сравнително ниската себестойност и цена на водата във “В и К” ЕАД Бургас и възможностите за диспечеризация на водоподаването и точен отчет за подадените и изразходваните водни маси.

При водните количества на вход ПСПВ /източена вода от язовирите/ е заложена тенденция на намаление от 100 780 х м³ за 2007 г. до 87 050 х м³. като основание за това са предвидените мероприятия по намаляване на загубите на питейна вода, при увеличаване на потреблението. Технологичните загуби в ПСПВ са около 8,0 %.

Само от местни водоизточници се водоснабдява община Малко Търново с население 4 445 души, 13 населени места, от които 8 с население под 100 души. Инкасираната през 2005 година вода в технически район Малко Търново е 184 074 м³, или по 41 м³ на глава от населението.

Освен описаните по-горе повърхностни водоизточници и основни водоснабдителни системи Дружеството стопанисва и експлоатира:

Каптажи и дренажи	421 бр.
Тръбни /сондажни/ кладенци	117 бр.
Шахтови кладенци	80 бр.

За довеждане водата до потребителите са изградени 67 бункерни и 176 броя централни помпени станции, от тях с местна автоматика 140. Резервоарите са общо 516 броя с вместимост 224 746 м³ вода.

В областта няма населени места с режимно водоподаване. По изключение, при аварийни ситуации или завишено потребление поради големи засушавания, се налага режим в отделни населени места. Планираните прекъсвания на водоподаването и възстановяване в срок за 2007 година са 34 броя, предвидено е намаляване до 30 прекъсвания в края на периода на Бизнес плана като се имат предвид изпълнението на заложените мероприятия в инвестиционната и ремонтна програма на Дружеството. Тези прекъсвания, макар и регламентирани, водят до намаляване водопотреблението, без да се намалява водоподаването .

Населените места без водоснабдяване са общо 13, от които:

- в община Бургас- село Драганово с 452 жители;
- в община Карнобат – село Сан Стефано с 201 жители;
- в община Сунгурларе- четири села със 131 жители;
- в община Руен- три села с население 520 жители;
- в община Малко Търново- две села с население 69 жители;
- в община Средец- седем села с 289 жители.

Изграждане и поддържане на водопровод за тези села не е рентабилно, поради тенденцията на обезлюдяване на тези села.

4.5. Анализ на количеството и качеството на заустваните отпадъчни води

Докато водоснабдителната инфраструктура обхваща почти 100% от населението, то степента на изграденост на канализационни мрежи и селищни пречиствателни станции е значително по-ниска. Към момента от общо население обслужвано от В и К Бургас 423 546 души са водоснабдени, а 285 965 души ползват канализационни услуги – това представлява 67,8 % от населението на областта. През 2007 година са фактурирани 20 433 хм³ отведени количества отпадна вода, което представлява 63,5 % от инкасираната вода и показва степента на изграденост на канална мрежа в областта и обхващане на отпадните н.води в каналната мрежа.

В Справка № 5 е заложено около 25 % увеличение на отведените канални води до 2013 година, при което отведената отпадна вода да достигне 66% от инкасираната питейна вода. Приходите от канализационни услуги през 2007 година са 2 692 х.лв, което представлява 8,6 % от общите приходи от производствената дейност в Дружеството. Тази тенденция се променя възходящо в годините на Бизнес плана съответно с планираните инвестиции в дейността.

От особено значение е закупуването на специализирани каналочистачни машини, без които не може да се поддържа мрежата, особено градската, при обилни атмосферни води, които натоварват мрежата, без да са обект на измерване и заплащане.

Брой на градовете и селата с изградена канализационна система

ГРАДОВЕ		
Населено място	Вид система	Степен на изграденост в %
гр. Айтос	смесена	94%
гр. Бургас	разделна	98%
гр. Карнобат	смесена	89%
гр. Несебър	смесена	98%
гр. Поморие	разделна	89%
гр. Созопол	смесена	94%

гр. Средец	смесена	78%
гр. Царево	смесена	78%
гр. Приморско	разделна	99%
гр. Ахтопол	смесена	88%
СЕЛА		
с. Свети Влас	смесена	78%
с. Равда	смесена	93%
с. Атия	смесена	57%
с. Китен	разделна	99%
с. Граматиково	смесена	36%

Канализационните отклонения са 53 278 броя, разпределени по общини:

Община Айтос	5 876 бр.
Община Бургас	17 828 бр.
Община Карнобат	4 870 бр.
Община Несебър	7 203 бр.
Община Поморие	5 463 бр.
Община Созопол	3 356 бр.
Община Средец	2 993 бр.
Община Царево	3 438 бр.
Община Приморско	2 251 бр.

За последните три години до 2007 година канализационните отклонения са увеличени със 17 885 броя, което кореспондира пряко с новоизградените домови отклонения. До 2008 година се предвижда незначително увеличение на сградните канализационни отклонения.

Отвеждането на отпадните води в канализационна мрежа и пречиствателни съоръжения е една от насоките за разширяване обхвата на обслужваното население.

Каналните помпени станции - 41 броя с общ капацитет 3 313 л/сек, са недостатъчни за поемане отпадните и дъждовни води. Необходимо е изграждане на нови канални помпени станции в населените места, където са изградени и предстои да се изградят пречиствателни станции за отпадни води. Разширяване на каналната мрежа е сериозна задача за развитие на Дружеството и подобряване обслужването на населението на всички населени места.

Делът на населението, свързано с пречиствателни станции за отпадни води е 60 %. Пречистването на отпадните води се извършва в шест пречиствателни станции за отпадни води. Характерни за тази дейност са големите различия в себестойността на пречистване на куб. метър вода в различните пречиствателни станции, което следва да се преодолява чрез модернизация, реконструкция и въвеждане на нови технологии. През 2007 година са пречистени 17 098 х м³ вода. Отнесени към отведената канална вода тези количества показват 78,8 % пречистване на отпадните води, а отнесени към фактурираната вода представляват 50 %. В пречистването на отпадни води са заети 152 души персонал, обслужващ съоръженията в петте пречиствателни станции. Приходите от пречистване на отпадни води през 2007 година са 5 851 х. лева. В общия обем на приходите относителното тегло на услугите пречистване на отпадни води е 17,4 %. Показателно за състоянието на пречистването на отпадните води е отнасянето им към инкасираните в дружеството водни маси – за 2007 година 50 % и към отведените отпадни води 78,8 %.

Това състояние поставя за разрешаване много проблеми за подобряване качеството на водопречистващата инфраструктура.

Съществуващи към настоящия момент Пречиствателни станции за отпадни води:

ПСОВ “Бургас”

Разположена е непосредствено до северния бряг на ез. Вая, в Северната индустриална зона на града. В експлоатация е от 1986 год. Капацитет на пречиствателните съоръжения - $Q_{ср,дн}$ – 1388 л/с През 2007 година през станцията са пречистени 7 092 632 куб. метра вода от град Бургас, срещу 11 676 810 куб. метра инкасирана вода- 61 % от инкасираната вода за града се пречиства в ПСОВ Бургас.

ПСОВ “М.Рудник“

Разположена е в изходната зона на к-с “М.Рудник” до пътя към с.Твърдица. В експлоатация е от 1977 година, с разширение от 1986 година. – $Q_{\text{ср.дн}}$ - 126 л/с. През 2007 година са пречистени 1 416 268 м³ вода, - 12 % от инкасираната в град Бургас вода. Общо от двете пречиствателни станции за отпадни води са пречистени 73 % от инкасираната вода.

ПСОВ “Равда“

Разположена е на 400 м северно от с.Ахелой, на 500 м от главния път Бургас – Сл.бряг.Работи от 1976 година. Поема водите на КК “Сл. Бряг” и Несебър. – $Q_{\text{ср.дн}}$ – 255 л/с. През 2004 г. е започнато разширение, реконструкция и модернизация на ПСОВ, включващо изграждане на допълнителна технологична линия, състояща се от механична стъпало и SBR за биологично пречистване. Към настоящия момент е изграден I етап от проекта, за 17 000 м³/ден.

Пречистената през 2007 година вода е 3 375 600 м³, от общо инкасирана 4 647 864 м³ вода за технически район Несебър.

ПСОВ “Поморие“

Разположена е на 400 м от главния път Бургас – Сл.бряг и на около 3 км от южния вход на гр.Поморие. Построена със средства на Община Поморие. В действие от 1998 година. – $Q_{\text{ср.дн}}$ – 133 л/с Пречистени водни маси през 2007 година 850 400 м³.

ПСОВ “Китен“

Намира се на около 800 м от главния път Бургас – Царево и на около 1.5 км от с.Китен. Въведена в действие през 1980 година. Нуждае се от значително разширение, поради увеличаване отпадните води в района– $Q_{\text{ср.дн}}$ – 161 л/с. За периода 2002 - 2005 г. е извършена модернизация на биологичното стъпало и калово стопанство, включваща: монтаж на аерационни панели, въздуходувни агрегати, центрофуга за обезводняване на утайки и окмплектовка към тях. Извършено е и изграждане на средноденонощен усреднител – изравнител на постъпващите отпадни водни количества. Пречистена вода през 2007 година 1 031 100 м³

ПСОВ „Обзор-Бяла”

Разположена е на около 1,5 км от главния път Обзор – Бяла. Построена със средства на Община Несебър. В действие от 2004 година. – $Q_{\text{ср.дн}} - 116 \text{ л/с}$

Технологията на пречистване на отпадните води е с биологично пречистване с предварително включена денитрификация и симултантна дефосфатизация. Към настоящия момент ефективното реализиране на двата процеса е компрометирано поради недовършени строителни и монтажни работи по денитрификаторите и неудачен избор на вторични утайтели. За промяна на технологиите са предвидени допълнителни средства в инвестиционната програма.

Населени места обслужвани от ПСОВ

ПСОВ “Бургас“ - гр.Бургас

ПСОВ “М.Рудник“ - к-с "Меден Рудник", гр.Бургас

ПСОВ “Равда“ - ТК "Сл.бряг", гр.Несебър, с.Равда

ПСОВ “Поморие“ - гр.Поморие

ПСОВ “Китен“ - гр.Приморско, с.Китен

ПСОВ „Обзор – Бяла” – гр. Обзор и гр. Бяла

Пречистването на отпадните води за Бургаска област е от изключително важно значение за опазване чистотата на Черно море при разрастващата се икономическа активност в региона и най-вече в туристическия бизнес.

В тази връзка следва да се отбележи, че със средства от републиканския бюджет се изгради и е пред въвеждане в експлоатация ПСОВ „Обзор-Бяла”, която ще поеме водите на курортните селища Обзор и Бяла. По същата схема на финансиране се изгради ПСОВ “Царево”. С пълна проектна готовност и преориентиране на строителната площадка с цел да се поемат отпадните води от ваканционно селище “Дюни” е ПСОВ Созопол. В крайбрежните селища Синеморец, Варвара и Влас са изградени локални ПСОВ. Изграждането и въвеждането в експлоатация на съоръжения за пречистване на отпадни води е приоритет на местните и централни бюджети, но предстои поддръжка и обслуж-

ване на новите мощности, което ще бъде част от дейността на “Водоснабдяване и канализация” ЕАД Бургас.

От общо инкасираната за 2007 година вода 31 000 х. м³, в канализацията са отведени 19 610 х.м³- 64 % от инкасираната вода за годината. От отведената канална вода 78,8 % - 15 400 х. м³- е пречистена. Съотношението инкасирана / пречистена вода е 50 %.

В перспективите на бъдещото развитие на Дружеството заедно с подмяната на амортизираната водопроводна мрежа и реконструкция на съществуващи съоръжения предстои и изграждане на канализация и пречиствателни станции или съоръжения за пречистване на отпадни води по нови технологии.

4.6. Анализ на активите – собственост, неописани активи, състояние на активите

Данните за вътрешната и външна водопроводни мрежи, стопанисвани и експлоатирани от Дружеството към 2007 година /обща дължина диаметри и материала, от който са изградени водопроводите/ са отразени по-долу:

Материал	Външна мрежа		Вътрешна мрежа		Общо	
	метри	%	метри	%	метри	%
Етернит	758 377	46,8	1 690 306	70,5	2 448 683	61,0
Стомана	624 113	38,5	328 548	13,7	952 661	23,7
Чугун	24 956	1,5	44 946	1,9	69 902	1,7
ПЕВП	115 520	7,1	297 241	12,4	412 761	10,3
PVC	1 100	0,1	1 034	0,1	2 134	0,1
Поцинковани	3 488	0,2	34 142	1,4	37 630	1,0
Каменин	7 607	0,5			7 607	0,2
Стоманобетон	85 082	5,3			85 082	2,0
Обща дължина:	1 620 243	100,0	2 396 217	100,0	4 016 460	100,0

С най голям относителен дял във водопроводите са етернитовите водопроводи – 61,0 % от общата мрежа водопроводи, което създава в момента изключително неблагоприятна ситуация за поддръжка и ремонт водопроводната мрежа. Тези водопроводи вече са напълно амортизирани и са една от главните причини за загуба на вода, вследствие аварии по тях, както по външната мрежа, така и по вътрешната мрежа и домовете водопроводни отклонения. Политиката на Дружеството е подмяна на етернита с ПЕВП. Данните за 2007 година са 68,2% етернит и при 0,6 % ПЕВП, а през 2007 година ПЕВП е 10,3 % от водопроводната мрежа.

В пряка връзка със съществуващата водопреосна и водоразпределителна мрежа са загубите на питейна вода. Данните за 2007 година /Справка № 13/ за подадената и инкасирана вода показват, че загубите на вода са различни във всеки район. От общо подадената питейна вода за ВС Бургас 48 812 х. м³ 45,9 % са подадени в община Бургас, следвана от община Несебър – 10,7 %.

Инкасираната вода в район Бургас е 12 280 х. м³, загубата само за район Бургас е 15 737 х. м³ - 56,2 % за района и 46,7 % от загубите за Дружеството. Това показва, че основната част на разходите за обновяване на мрежата следва да се насочват в технически район Бургас, който инкасира 44,8 % от водата и 46,7 % от загубите на Дружеството. В населените места, където преобладават обществени потребители – хотели и ресторанти- и потреблението на глава от населението е над средното, загубите са по-ниски – Несебър 28,86 %, Обзор -27,05 %, Созопол – 30,53 %.

Водопроводните отклонения по мрежата са общо 127 078 броя, разпределени по общини както следва:

Община Айтос	9 515
Община Бургас	35 140
Община Камено	8 427
Община Карнобат	11 453
Община М.Търново	3 132
Община Несебър	10 210
Община Поморие	11 207
Община Руен	9 049
Община Созопол	8 344

Община Средец	9 063
Община Сунгурларе	7 014
Община Царево	5 914
Община Приморско	3 385

За периода 2006 – 2007 година са открити 4 700 броя нови домови отклонения. При изградена основна водоснабдителна мрежа, увеличаването на домовете отклонения е отражение на новото строителство в областта. Само за община Бургас увеличението на домовете отклонения от 2006 до 2007 година е 3 500, което показва и увеличение на абонатите на Дружеството в резултат на новото строителство – предимно жилищно. До края на 2013 година увеличението по разчет е минимално поради скокообразното нарастването на водопотребителите през предходните три години.

В съответствие с разпоредбите на Наредба № 4 на МРРБ водопроводните отклонения следва да се изграждат и поддържат от експлоатационните предприятия “ВиК”. Поради големите загуби на вода при честите аварии по тези съоръжения е необходимо да се заделят значителни средства за подмяна и ремонт на домовете отклонения до цялостната им подмяна.

Изпълнението на проектите, финансирани от ИСПА и ЕБВР ще даде отражение върху дейността на Дружеството след периода, обект на настоящия Бизнес план.

Дружеството разполага със собствен автопарк и земекопни машини за извършване на аварийни ремонти.

За ремонт на съоръженията са модерно оборудвани Енерго-ремонтна база и Механо-ремонтна база

Висококвалифицирани работници и специалисти в ремонтните дейности извършват ремонти на място и заготовки в производствените бази. Общо заетите в ремонтните дейности са 56 души.

Дружеството разполага със сравнително нов и надежден автопарк.

Тежката механизация изисква обновление и модернизация, което ще бъде приоритет в инвестиционната програма. Възможността да се прилагат завишени амортизации за автомобилите и тежките машини е сигурен източник за финансиране за покупка на нова техника.

Дълготрайните материални активи на “Водоснабдяване и канализация” ЕАД Бургас по отчетна стойност през 2007 година са 80 490 х. лева, с набрано изхабяване 43 410 х. лева т. е изхабяване 55 %. Ниската балансова стойност на активите показва необходимост от въвеждане на нови Дълготрайни активи като основа за модернизация на производството. Съоръженията в състава на активите са 52 671 х. лева, което представлява 65 % от активите. Тук са включени основните по значимост за Дружеството активи язовири, деривации, вътрешна водопроводна и канализационна мрежа. За съоръженията изхабяването е 26 031 х. лева, балансовата стойност е 26 639 х. лева, което показва остаряването на съоръженията и амортизационната политика на Дружеството за поддържане на поносими цени. Ниските амортизационни норми забавят процеса на прехвърляне стойността на активите в себестойността на продукцията и обновяването им. Делът на амортизационните отчисления в себестойността е значително нисък – 15.4 % от разходите за дейността. За 2007 година Амортизационните отчисления по отчет са 4 246 хиляди лева. Отнесени към отчетната стойност на активите амортизациите са едва 5.3 %, което показва, че значителна част от ДМА са напълно амортизирани. За разчетния период в резултат на въвеждане в експлоатация на нови ДМА се предвижда значителен ръст на амортизационната квота.. Като се има предвид, че основните съоръжения в Дружеството- водопроводна и канализационна мрежа, помпени станции са изградени преди 1980 година и модернизацията им изисква значително средства, считаме че е реално и нормално за поддържане на Дълготрайните активи амортизационните отчисления да бъдат завишени в себестойността до 25 %. Този процес следва да се извърши задължително до 2010 година, като заедно с въвеждане на нови ДМА за възстановяване, модернизация и реконструкция следва да се търсят резерви в намаляване загубите от вода

Експлоатационните показатели за ефективност на Дружеството за периода 2009-2013 година нямат особени промени в разчетите за 2006-2008 година, поради значително ефективната работа на дружеството за базисния период. Дружеството „В и К” Бургас е една технически стабилна и икономически ефективна стопанска система, която в условията на пазарно стопанство успява да си осигури възпроизводство, така че въпреки нерегулярните постъпления от клиентите непрекъснато да водоснабдява Бургаска област и да осигурява значителна част от питейната вода за област Варна.

4.7. Специфични външни фактори, които оказват въздействие върху дейността на В и К оператора

Специфичните външни фактори, които оказват най-съществено влияние върху дейността на дружеството могат да се определят в по-голямата си част като оказващи положителен ефект върху дейността на дружеството, като например предимно гравитачното водоснабдяване. Като недостатък на външните фактори може да се отчете голямата териториална отдалеченост на урбанизираните територии, където се доставя вода и сезонността на потреблението, което предизвиква екстремно натоварване на мощностите през летния сезон.

5. ТЕХНИЧЕСКА ЧАСТ

5.1. Програма за постигане на годишните целеви нива на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги

се представят под формата на № 1 на Приложение 2.

5.2. Програма за намаляване на загубите на вода

Бизнес планът показва намаляване на реалните загубите на вода от 24 139 х. м³ / годишно през 2007 до 10 785 х. м³ / годишно през 2013. Инвестиционната програма на Бизнес плана показва даване висок приоритет на мерки за откриването на течове. Представените данни в Справка 7 показват процента на неотчетената вода като за основата на тази стойност е подаденото количество вода на входа на пречиствателната станция.

Една от мерките е да се вземе под внимание налягането в разпределителната мрежа, което е относително високо в град Бургас и в някои от крайбрежните градове. Пресметнато е, че намаляване на налягането от над 50 м понастоящем до 30 м с въвеждане на управление на налягането ще намали реалните загуби с 40% от 561 л/връзка/ден до около 300 л/връзка/ден и ще намали загубите с около 10 милиона м³/годишно. В инвестиционната програма на дружеството е залегнала изграждане на система за управлението на налягането Въпреки че е трудно да се оценят търговските загуби на базата на наличните сега данни, предварителната оценка в таблицата показва едно количество от 3,7 милиона м³/годишно поради незаконна (нелегална) консумация и неточност в отчитане на водомери и обработка на данни. Разходите за намаляване на търговските загуби на вода включва разходите за калибриране на водомери и тестове за неточност, допълнителни разходи за персонал за наблюдаване отчитането на водомери и фактуриране, събиране и

обработка на данни, също, както и разходите за целева група за намаляване на нелегалните прикачвания.

5.3. Мерки да подобряване ефективността и ефикасността на съществуващите мрежи и съоръжения

За постигане на целевите нива на показателите за качество на ВиК услугите е необходимо предприемането на система от мерки, водещи до нарастване на ефективността и ефикасността на съществуващите мрежи и съоръжения. Тези мерки са разчетени по следните направления:

- Изграждане на нови и разширяване на съществуващите диспечерски системи;
- Подмяна на помпените агрегати с цел намаляване на потреблението на електрическа енергия;
- Подмяна на аериращи системи в ПСОВ с цел намаляване на потреблението на електрическа енергия.

Показателите са обобщени в Справка 8, като за всяко направление разчетите са представени по обекти и години.

Изразходването на ел. енергия през периода е обобщено в Справка 9. Тя показва, че мерките за преместване на производството на вода от време с висока тарифа на електричеството (пикови часове или през дена) към нощно време могат да бъдат най-ефективната инвестиция за намаляване на енергийните разходи. Второ, по-нататъшни проучвания на големите енергийни консуматори (помпени агрегати с повече от 50 kW) могат да доведат до значително намаляване на общите разходи за електричество. Помпи с висока консумация на електроенергия/m³/m са предвидени за подмяна поради ниска енергийна ефективност.

5.4. Производствена програма

Количествените данни за 2007 година за дейността „Водоснабдяване” са в основата на разработките на Бизнес-плана до 2013 година. Измерените водни количества за 2007 година, разгледани в съответствие със Закона за регулиране на В и К услугите /Справка 3/ са 93 446 х.м³ за общата част на система „Камчия” и 14 571 х.м³ за система Бургас. За годините на разработката на Бизнес-плана количествата подадена вода на входа на водоснабдителните системи намалява, тъй като не се предвижда значително увеличение на потреблението, както и в предвид предприетите мерки за намаляване на загубите. Структурата на разходите на система Камчия през 2007 година показва 27% разходи за материали, като най-голям е дялът на разходите за реагенти, използвани при пречистване на питейната вода, които в годините на Бизнес плана се увеличават. Увеличеният дял на тези разходи е следствие от факта, че не биха могли да се прогнозира качествата на водите на големите повърхностни водоизточници яз. Камчия. За прогнозните количества на реагента коагулант са използвани посочените в технологичния регламент на ПСПВ проектни дози.

По отношение на разходите за ремонт и разходите за персонала- общо 22,91% повтарят тенденцията на разходите общо за Дружеството. Значително нисък е относителният дял на ремонтите за 2007 г- 12%. До 2013 година се предвижда увеличение с 27,5 %, което е в резултат на предвидено да бъде извършена равномерна във времето подмяна на спирателни кранове на филтрите, заложен по проект подмяна на филтърния пълнеж, подмяна на водовземни корита, дозаторни помпи и вакуумни регулатори.

Правилно е да се отбележи стабилността на система Камчия, отразено в измерените загуби около 6,5% технологични загуби, като сигурен източник за водоснабдяване населението на области Бургас и Варна.

Тенденцията във водоподаването за ВС Бургас общо е да се запазват подадените водни маси, като потреблението се увеличава за сметка на намаление на загубите във водопроводната мрежа. Така фактурираната вода от 31 942 х м³ през 2007 година достига 33 846 х.м.³ – увеличение 6 % през 20013 година .

Инвестициите на Дружеството за периода 2009-2013 година, независимо от източника, ще бъдат насочени към икономии на подадена и инкасирана вода и регулярност във

водоснабдяването. Остарялата водопреносна мрежа изисква подмяна на значителна част от съществуващите водопроводи с цел да се обнови изцяло етернитовата мрежа.

Планира се създаване на мобилни аварийни групи с цел бързо отстраняване на аварията и намаляване загубите при течове от аварии и обслужване на водопроводната мрежа и съоръженията с по-малко и по-висококвалифициран персонал.

Подмяна на В и К участъци с чести и тежки аварии, водеща до подобряване годността на подземната инфраструктура и намаляване на загубите на вода.

Закупуване на техника за локализиране на повредите и създаване на специализирани екипи за бързо реагиране при сигнали за аварийни ситуации, а така също и на техника, позволяваща повишаване ефективността на труда и бързодействие – земекопна техника, техника за безизкопно полагане на водопроводи, транспортни средства, отговарящи на екологичните изисквания за МПС с по-ниски норми на разход на гориво и висока проходимост

Създаване условия за точно измерване на подадената вода от основните водоизточници, технологичните загуби, загубите по деривациите, подадената вода за населеното място /вътрешна водопроводна мрежа/ и инкасираната вода.

Усъвършенстване на водомерното стопанство с цел проверка годността водомерите на потребителите, закупуване и използване на достатъчен брой оборотни водомери за точно измерване на водопотреблението.

Въвеждане на нови производствени мощности в действие в канализацията и пречистването на отпадните води като основно изискване за екологичните европейски модели на водоснабдителните дружества.

Провеждане мероприятия за установяване на допълнителни водоизточници и въвеждането им в експлоатация за предотвратяване на евентуални сринове във водоснабдителната система

Мониторинг, диспечеризация и автоматизация на В и К системите, водещи до строг контрол на процесите по основните външни водопроводни мрежи и за постоянна връзка между възловите във водоснабдяването звена.

Дигитализация на инфраструктурата в част В и К.

Повишаване квалификацията на персонала чрез провеждане на постоянни инструктажи както за безопасността на труда, така и за работа с новите материали, с проме-

ните във водопреосната мрежа - създаване на нови водопроводи и затапване на негодни отсечки.

Повишаване квалификацията и взискателността към проверителите на водомери и водопроводчиците за намаляване до минимум търговските загуби и строго санкциониране на кражбите на вода.

Неводоснабдените населени места на територията на Бургаска област са 17 броя с 1527 жители, и с население под 100 души. За водоснабдяването на тези населени места следва да се ползват предимно общинските бюджети и разкриване на местни водоизточници. В селата с население под 100 души себестойността на водата е много висока поради малкото количество използвана вода. Това налага в тези случаи да се изгражда мрежа със собствени сили и средства и да се търси съдействие на Дружеството за квалифицирана работна ръка и специализирани становища по решаването на проблемите по водоснабдяване.

Да се търсят възможности за включване на повече населени места към основните деривации /чрез използване на съществуващи и разкриване на нови технически решения/. На специален отчет да се води водоснабдяването на туристическите обекти, с приоритетно решаване на тесните места.

За отстраняване недостига на вода и съответно режимно водоснабдяване на Дружеството са необходими над 5 млн. лева, за да може в рамките на пет години да се реши този проблем.

Хидроложката характеристика на водоизточниците в Бургаския регион не е особено благоприятна за поддържане на стабилен качествен състав на водите. Основен проблем в Бургаския регион е високото съдържание на нитрати. Трайни отклонения по показатели „нитрати”, „нитрити” показват анализите на някои водоизточници в експлоатационните райони Сунгурларе, Карнобат, Камено, Созопол.

Относителният дял на подземните водоизточници в региона е около 15%. Основната тежест във водоснабдяването се пада на повърхностните водоизточници от водоснабдителните системи- Камчия и Ясна поляна, които осигуряват 87 % от питейната вода.

За подобряване качеството на питейната вода Дружеството работи по следните направления:

- Постоянен контрол на качеството на водите във водосбора на язовирите „Камчия”, „Ясна поляна” и „Ново Паничарево” съвместно с РИОС.
- Оптимизация на технологичните процеси в ПСПВ чрез въвеждане на нови и ефективни реагенти, включително комбинация от коагуланти и флокуланти.
- Изследване на възможностите и реализация на действия за смесване на води с повишено съдържание на нитрати с води без нитрати.
- Адаптация на съществуващата система на аналитичен контрол на качеството на водите към изискванията на Европейската общност.

През периода 1972 – 1982 година са изградени и все още не са реконструирани стоманени магистрални водопроводи от водоснабдителни системи "Камчия" и "Ясна поляна" с обща дължина 111 681 м. и диаметри от Ф1 600 мм до Ф400 мм. Амортизационният срок за повечето от тях е изтекъл, но поради липса на средства, с малки изключения не са предприети мерки за реконструкция.

Характерното за загубите на вода по тези водопроводи е, че за случаите когато аварията не могат да бъдат отстранени при работно налягане, се губи много питейна вода – стотици, а понякога и хиляди кубически метри, както от пряко изтичане при големи аварии, така и поради дренажето на дълги участъци с не малки обеми. Същевременно при забавяне в отстраняването на аварията се създават аномалии за водоснабдяването и преки загуби от неподадени и неинкасирани водни количества при абонатите в населените места.

По извършени разчети от специалисти в Дружеството за етапната реконструкция на магистрални водопроводи до 2010 година са необходими около 32 000 000 млн.лв. /т.е. около 8 000 000 лева на година/, ако подмяната започне през 2008 година, което е абсолютно необходимо. Ефектът от реконструкциите на водопроводите се измерва с намаляване на загубите на питейна вода до 10%, който в дългорочен период ще носи положителни икономически резултати за дружеството.

Загубите на вода по водопроводната мрежа на Дружеството да достигнат 25-30% е основна стратегическа задача, произтичаща от намаляването на водните запаси и изискванията на Закона за водите, където е записано да се признава на водоснабдителните

дружества 25 % търговски и технологични загуби. Въвеждането на този текст от Закона налага:

- Подмяна на амортизирани АЦ, стоманени и етернитови водопроводи с полиетиленови, чугунени, PVC и други дълготрайни материали.
- Подмяна на амортизираните цинковани домови водопроводни отклонения с полиетиленови.
- Зониране на вътрешните водопроводни мрежи в населените места, с монтаж на спирателни кранове за спиране на съответните участъци при авария.
- Монтаж на водомери и други модерни измервателни устройства на всички затворени участъци по мрежата.
- Подмяна на водомери на абонати с подходящи такива, съобразно консумацията им.
- Монтаж на надеждни поплавкови затворни устройства в резервоарите и облекчителните шахти.
- Оптимизация броя на персонала – сформирание на екипи /бригади/, работещи по 12 часа на ден, с цел покриване на голяма част от денонощието и отстраняване на максимум аварии за ден, особено през летния период в курортните селища
- Внедряване на нови технологии, машини, съоръжения и автоматизация на някои процеси– допълнително оборудване на работните екипи със съвременни технически средства за локализиране на повредите и малогабаритна техника за работа, машини за безканално полагане на водопроводи, за укрепване на изкопи и земекопна техника.
- Сnižаване разходите за ел. енергия-внедряване на инверторно управление на ел. машини и агрегати, внедряване на помпени агрегати с по-добър КПД, електрически и механични устройства за автоматизиране вливните системи на напорните водоеми.
- Реконструкция и модернизация на вътрешна канализационна мрежа, довеждащи колектори и КПС при изградените канални мрежи.
- Изграждане и разширение на канализационни системи в населени места с над 10 хил. жители:

- гр. Сунгурларе-** необходимост от изграждане на канализационна мрежа, проектиране и строителство на пречиствателна станция, за която има отреден терен.
- гр. Бургас и прилежащите квартали**– реконструкция на съществуващата канализационна мрежа в града, доизграждане и строителство на уличната канализационна мрежа в кварталите.
- гр. Камено-** в момента се строи главен колектор, който се финансира от Община Камено.
- гр. Карнобат-** изградена е 70% от уличната канализационна мрежа. Необходимо е да се проектира и изгради пречиствателна станция за отпадни води.
- гр. Айтос-** изградена е 80% от уличната канализационна мрежа. Необходимо е да се проектира и изгради пречиствателна станция за отпадни води.
- гр. Несебър, с. Равда, с. Каблешково, с. Ахелой-** изграждане на канализационна мрежа, КПС и довеждащи колектори до ПСОВ “Равда” за пречистване на отпадните води.
- КК “Сл. Бряг”-** подготовка на вътрешна канализационна мрежа и КПС за отвеждане водите в собствена пречиствателна станция за отпадни води и изграждане на такава.
- гр. Обзор-** необходимо е доизграждане на канализационната мрежа
- гр. Созопол-** необходимо е доизграждане на канализационната мрежа и реконструкция на съществуващата
- гр. Приморско-** необходимо е доизграждане на канализационната мрежа и реконструкция на съществуващата
- гр. Царево-** изграждане на довеждащ колектор до новоизграждащата се ПСОВ и реконструкция на съществуващата градска канализационна мрежа
- гр. Малко Търново-** реконструкция на съществуващата канализационна мрежа.

гр. Средец- реконструкция и доизграждане на градската канализационна мрежа

В съответствие с нормите на Европейския съюз за пречистване на всички отпадни води по Южното Черноморие, следва да се разработят графици за постепенно изграждане на съоръжения с модерни технологии и оборудване, особено като се има предвид характера на ползване на питейна вода и съответно пречистване през курортния сезон , а именно: ПСОВ “Сл. Бряг”, “Крайморие”, “Созопол”, “Царево”, “Ахтопол”, “Синеморец”, “Бяла-Обзор”, за които следва да се търси финансиране както от Министерство на екологията, така и от БАТО, като изключително важни обекти за туризма и запазване чистотата на водите на Черно море. Основна роля в изграждането на пречиствателните станции за отпадни води, като държавен приоритет ще играят структурните фондове по различни програми. В тази връзка изключително важно и належащо е изграждане на ПСОВ само за ТК “Сл. Бряг” с цел да се поемат водите от Сл. Бряг, Влас и Кошарица и да се разтовари ПСОВ Равда, за да може да пречиства в границите на нормите водите от Равда и Ахелой.

Всички изброени по-горе направления в стратегията на развитие на материално-техническата база на Дружеството неминуемо ще доведат до коренна промяна в изискванията към професионално-образователната характеристика на състава на персонала на Дружеството.

Едновременно с назначаване на образовани и квалифицирани работници и специалисти, е необходимо да се провеждат ежегодно вътрешни курсове по новите технологии, при назначаване да се въведе конкурс за всяко работно място.

За мотивиране на всеки член на персонала за интензивна работа с високо качество, да се разработи система за оценка на труда и заплащане в съответствие с личния принос и съответни санкции при нарушение на трудовата дисциплина.

6. ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ

6.1. Управленски екип

На основание Правилник за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала чл.7 т. 2 „Органи за управление на еднолични акционерни дружества с държавно участие в капитала” са :

1. Едноличният собственик на капитала
2. Съветът на директорите

На тази основа Дружество “Водоснабдяване и канализация” ЕАД гр.Бургас се управлява от Съвет на директорите. В рамките на правомощията си Изпълнителният Директор разработва и утвърждава чрез Щатно разписание управленческа структура.

Управлението на Дружеството се осъществява по двете основни дейности производствено-техническа и икономическа дейност с ръководители Главен инженер и Главен счетоводител.

В производствено-техническата дейност са обособени четири направления:

- Направление „Водоснабдяване и канализация”
- Направление „Енерго-механично”
- Направление „Пречистване”
- Направление „Язовири”

На пряко подчинение на ръководителите на направления са отделите и производствените звена–експлоатационни райони, спомагателни и ремонтни дейности.

Икономическата дейност се осъществява чрез отдели със специфични икономически функции.

На пряко подчинение на Изпълнителния Директор са отделни тясно специализирани специалисти, подпомагащи управленската дейност.

За всички звена са разработени производствени щатове, които са в основата на изискванията за професионални умения, квалификация и задължения. Разработени са и са подписани длъжностни характеристики за всяко работно място.

Производствената и управленска структури на Дружеството са утвърдени от характера на изпълняваните услуги и обслужваните клиенти. Промените в списъчния и квалификационен състав на персонала е подчинен на целите на Дружеството.

Във “Водоснабдяване и канализация”ЕАД Бургас работят по трудови договори 1249 човека. До 2013 година числеността на персонала ще се запази, въпреки въвеждане на нови мощности в отвеждането и пречистването на отпадни води, поради оптимизиране на трудовия ресурс.

7. СОЦИАЛНА ПРОГРАМА

Представена е в Справка № 18, като за основа служи действащият в момента Колективен трудов на дружеството.

8. ИКОНОМИЧЕСКА ЧАСТ

8.1. Инвестиционна програма (ИП)

Инвестиционната програма на Дружеството за периода 2009-2013 година е разработена по териториален принцип, за да може да се търси връзка между собствени средства, общински и републикански бюджети и финансиране от предприежинителни фондове. Инвестиционната програма като елемент на Бизнес-плана отразява и подпомага осъществяването на стратегията на Дружеството в дългосрочно перспектива. Инвестиционната програма е съобразена с постъпилите средства от заема от ЕБВР и финансиране по ИСПА, както и финансовата помощ от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз за общинските администрации на територията на дружеството. Инвестициите по дейности, години и източник на финансиране са обобщени в Справка № 10. За по-голяма част от обектите за изграждане през 2009 и година има изготвени проекти.

Планираните инвестиции по общини и източници на финансиране са представени в следните таблици:

ИНВЕСТИЦИИ- ДОСТАВЯНЕ НА ВОДА

хил.лв

	Община	2009	2010	2011	2012	2013	Общо	Собствени средства	Външно финансиране
1	Бургас	22 850	6 250	6 250	2 250	2 250	39 850	9 850	30 000
2	Камено	250	250	250	250	250	1 250	1 250	
3	Карнобат	750	1 450	950	450	450	4 050	2 250	1 800
4	М.Търново	200	200	200	200	200	1 000	1 000	
5	Несебър	8 050	5 050	1 750	850	850	16 550	2 850	13 700
6	Обзор	1 750	450	250	250	250	2 950	1 450	1 500
7	Поморие	11 050	750	450	450	450	13 150	2 150	11 000

8	Приморско	8 050	8 050	850	550	550	18 050	2 050	16 000
9	Руен	750	250	450	450	250	2 150	1 650	500
10	Созопол	7 050	850	850	650	650	10 050	3 050	7 000
11	Средец	550	550	550	550	550	2 750	2 750	
12	Сунгурларе	5 250	3 250	550	350	350	9 750	1 750	8 000
		1 340	1 250				2 590	2 590	
13	Царево	5 550	850	850	650	650	8 550	3 050	5 500
14	Айтос	550	550	550	550	550	2 750	2 750	
	Общо	73 990	30 000	14 750	8 450	8 250	135 440	40 440	95 000

ИНВЕСТИЦИИ- ОТВЕЖДАНЕ НА ОТПАДНИ ВОДИ

хил.лв

	Община	2009	2010	2011	2012	2013	Общо	Собствени средства	Външно финансиране
1	Бургас	4 900	5 900	5 400	1 400	1 400	19 000	5 200	13 800
2	Камено	100	100	100	100	100	500	500	
3	Карнобат	2 000	1 500	100	100	100	3 800	300	3 500
4	Малко Търново								
5	Несебър	5 600	4 100	900	900	900	12 400	2 900	9 500
6	Обзор	1 050	1 050	250	200	200	2 750	750	2 000
7	Поморие	2 600	3 600	1 100	600	600	8 500	2 000	6 500
8	Приморско	7 100	7 100	4 600	600	600	20 000	1 500	18 500
9	Руен	3 600	3 500	600	100	100	7 900	400	7 500
10	Созопол	7 100	7 600	5 100	600	600	21 000	1 500	19 500
11	Средец	1 250	1 750	450	250	250	3 950	850	3 100
12	Сунгурларе	5 250	1 750	450	250	250	7 950	850	7 100
13	Царево	4 050	3 050	1 550	550	550	9 750	1 750	8 000
14	Айтос	1 250	2 250	750	550	550	5 350	1 750	3 600
	Общо	45 850	43 250	21 350	6 200	6 200	122 850	20 250	102 600

ИНВЕСТИЦИИ- ПРЕЧИСТВАНЕ НА ОТПАДНИ ВОДИ

хил.лв

	Община	2009	2010	2011	2012	2013	Общо	Собствени средства	Външно финансиране
1	Бургас	22 400	400	400	400	400	24 000	2 000	22 000
2	Камено			6 000			6 000		6 000

3	Карнобат		15 000				15 000		15 000
4	М. Търново				5 000		5 000		5 000
5	Несебър	35 000	15 000	3 000	2 000		55 000	3 000	52 000
6	Обзор	10 000					10 000		10 000
7	Поморие	6 000	12 000	6 000			24 000	2 000	22 000
8	Приморско	11 000	10 000	3 000			24 000	4 000	20 000
9	Руен	4 000	4 000				8 000		8 000
10	Созопол	30 000	2 000	2 000			34 000		34 000
11	Средец	9 000	3 000				12 000		12 000
12	Сунгурларе		10 000				10 000		10 000
13	Царево	10 000	5 000				15 000		15 000
14	Айтос		15 000				15 000		15 000
	Общо	137 400	91 400	20 400	7 400	400	257 000	11 000	246 000

В заключение следва да се отбележат изключително високите стойности на инвестициите за 2009 до 2013 година, отнесени към амортизационните отчисления за съответните години.

Изпълнението на предвижданите инвестиционни проекти е условие за изпълнение на Националната стратегическа референтна рамка в програмния период 2007-2013 г за областта като цяло и в частност за постигане на параметрите в техническата част на бизнес плана и постигане на дългосрочните качествени показатели на Дружеството. Основните приоритети на ВиК Бургас, заложиени в Инвестиционната програма в дългосрочен план са:

Намаляване на общите загуби на водоснабдителната система чрез:

- използване на **нови материали** при изграждане и реконструкция на водопроводните мрежи;
- усъвършенстване на системата за контрол и автоматично управление на водоснабдителната система;
- реконструкция и модернизация на канализационната система;
- изграждане на пречиствателна станция за отпадни води.

Инвестиционните проекти, класифицирани по *Териториален признак и Вид*, са представени в справки от 10.1 до 10.3

8.2. Източници и условия на финансиране на ИП

Информацията за условията на финансиране е представена в Справка 10

8.3. Социално-икономически анализ на инвестициите

Социален аспект

Инвестициите, посочени в настоящия Бизнес план имат освен икономическа и социална насоченост. Социалните ефекти от предстоящите инвестиции на дружеството са :

- подобряване качеството на питейната вода;
- подобряване непрекъсваемостта на водоснабдяването;
- доразвиване и разширяване на канализационните мрежи;
- увеличаване процента на пречистените отпадъчни води за постигане на съответствие с изискванията на ЕС;
- подобряване на околната среда;

Икономически аспект

При планиране на инвестициите дружеството се ръководи от принципа на възвръщаемост на направените разходи и икономическа обосновааност на цените за потребителите. Видно от приложените справки е завишаване на икономическите показатели на фирмата:

- намаляването на загубите на вода;
- увеличаване на събираемостта на вземанията на дружеството;
- ускоряване обръщаемостта на оборотните средства;
- рентабилност и срок на откупуване на инвестицията;
- на бизнес плана.

8.4. Амортизационен план

Амортизационният план в петгодишния период на Бизнес плана е обвързан с инвестиционната програма и със сроковете на въвеждане на активите в експлоатация и е в съответствие със Счетоводната политика на дружеството, изискванията на МСФО и други нормативни документи, задължителни за дружеството.

Представен е в две отделни справки :

Справка №12 Амортизационен план за придобитите преди 01.01.2006 г. дълготрайни активи

Справка №12.1 Амортизационен план за придобитите след 31.12.2005 г. дълготрайни активи

В Справка 13 Разходи за целите на Бизнес плана са представени разходите за амортизация, начислени по амортизационните норми, заложи в счетоводната политика на дружеството.

За информация сме приложили Справка 12.2 Амортизационен план за придобитите след 31.12.2005 г. дълготрайни активи с амортизационни норми, упоменати в указанията на комисията.

8.5. Разходи по експлоатация и поддръжка на ВиК системите

За периода на предшестващия Бизнес план Дружеството винаги е приключвало годината с печалба, различна през годините. Тази тенденция се запазва и в следващия период 2009-2013 г. Структурата на разходите по дейности е отразена в Справка №14.

Обобщените данни по счетоводни елементи показват спецификите на дейностите. В доставката на вода на потребителите най- голям относителен дял имат разходите за персонала, което се дължи на дължината на външните и вътрешни водопроводи и съоръженията към тях, които изискват ежедневно наблюдение и отстраняване на аварии, и на персонала, отчитащ потреблението общо за трите дейности. В реализацията са заети 250

души, разходите за които се отнасят към водоснабдяването, поради невъзможност да се отделят разходи за дейностите отвеждане и пречистване на отпадни води.

В услугата Отвеждане на каналните води с най- голяма тежест са материалите, предимно ел. енергия за КПС и амортизационните отчисления за каналните машини и съоръженията. В Пречистването на отпадните води разходите за материали са 30,2 % от общите разходи, като 50% от тях са разходите за ел. енергия. Разходите за персонала в пречиствателните станции за отпадни води са формирани като за работещи при вредни условия на труд и преобладаващи специалисти с високо образование и квалификация. Разходите за ремонт в пречистването на отпадните води са със сравнително ниско относително тегло.

Амортизационните отчисления като елемент на себестойността са с незадоволителна тежест, поради остаряването на Дълготрайните материални активи- отчетна стойност 2007 година 81 797 х. лева, балансова стойност–36 924х. лева- изхабяване 45% . През 2008 година отчетната стойност по разчет е 115 782 х. лева, т.е. 39 098 х. лева нововъведени активи – обновяване 51%. Амортизационната квота от 4 366 х. лева става 4 819 х. лева. Нововъведените обекти от водоснабдителна и канална мрежа и съоръжения по пречистване на отпадни води са с по-дълъг амортизационен период, освен това ще се отразят в амортизационните отчисления след 2009 година.

Разходите за текущ и аварийен ремонт със средства на Дружеството позволява да се поддържа мрежата, но ограничава модернизацията и реконструкцията със собствени средства. Разходите за ремонт през 2007 година са общо 4 790 х. лева, от които 42 % във водоснабдяването. По план за 2009 до 2013 година е заложено значително увеличение на средствата за ремонт в канализацията и пречистването на отпадните води. През 2007 година ремонтите са 16,96% от разходите, а през 2013 година 19,02% от общите разходи. Структурата на ремонтите през 2007 година е 42%- водоснабдяване, 34 % отпадни води и 17 % пречистване на отпадните води, а през 2013 година 68,18 %- водоснабдяване, 19,7 % отпадни води и 12,12 % пречистване на отпадните води.

В рамките на периода на разработка на Бизнес плана структурата на разходите ще се променя предимно от стойността на ремонтите и амортизациите след 2009 година, когато се усвоят средствата по ИСПА и от ЕБВР.

За отвеждането на отпадъчните води през 2007 година са вложени 1 642 х. лева , които са крайно недостатъчни за поддържане на съществуващата мрежа. В тази връзка в разработката до 2013 година са предвидени средства за аварийни и текущи ремонти от 17% от себестойността. По този начин приходите от потребителите ще станат пряк източник за оздравяване на каналната мрежа. В Ремонтната програма /Справка № 6/ са включени обекти в Несебър, Поморие, Бургас и Созопол, с което се цели да се обхващат както отпадните води от потребителите на питейна вода, така и дъждовните води, които създават значителни проблеми през туристическия сезон, поради нарастване на потреблението осем-десет пъти .

Пречистването на отпадните води по себестойност показва спецификата на дейността. Производствените мощности работят с непрекъснат режим и с висок разход на ел. енергия. Разходът на ел. енергия по разчет се увеличава във връзка с приемане експлоатацията на пречиствателни станции за отпадни води, изградени в община Созопол, община Средец, община Царево. Разчетени са средства за коагуланти, като основен материал в пречистването на отпадните води, а също и средства за заплати и осигуровки на персонала на тези съоръжения. Амортизационните отчисления намаляват в абсолютен размер, поради остаряването на съществуващите активи.

8.6. Цени и приходи

Цените на основните натури-питейна вода, канална вода и пречистена отпадна вода за 2007 година са разработвани на основание изискванията, определени в Наредбата по чл. 13, ал. 5 ЗРВКУ и в Методиката по чл. 9, ал. 4, ЗРВКУ.

За периода 2009-2013 година на база всички показатели, отразени в приложенияте към Бизнес плана справки е заложено увеличение на цените на услугите, предоставяни на потребителите в съответствие с указанията за образуване на цени на водоснабдителните и канализационните услуги при ценово регулиране чрез горна граница.. Повишението на цените, освен че е източник за покриване разходите /възвръщаемост/ на Дружеството, е и основа за подмяна и модернизация на водопреносната мрежа, което е в интерес както на Дружеството, така и на клиентите в дългосрочна перспектива. Заложено е увеличение не

може да покрие допълнителните разходи от лихви по заеми и увеличени амортизационни отчисления, затова в разчетите е включено и завишение на потреблението в резултат на намаляване на загубите. През 2007 година потреблението на един жител е 146,1 м³ годишно, до 2013 година 155,8 м³ годишно.

8.7. *Анализ на социалната поносимост на предлаганата цена на В и К услугите*

Анализът на социалната поносимост е представен в справка № 16

8.8. *Прогнозни разчети за приходите и разходите, паричните потоци и балансови показатели*

Основните параметри на икономическата дейност за периода 2009-2013 година, предмет на настоящия Бизнес-план са разработени подробно по години, като са отчетени тенденциите, целите и задачите за петгодишния период в развитието на Дружеството. Разходите на Дружеството по дейности и елементи на разходите са отразени в Справка № 13.

Съпоставката на относителната тежест на разходите по елементи във водоснабдяването за периода 2009 – 2013 година показва стабилна вътрешна връзка между отделните разходи, както и стабилността на Дружеството като цяло. Увеличението на количествата вода доставена на потребителите ще се отрази положително в приходите на Дружеството. Неблагоприятна е тенденцията за абсолютно намаляване на амортизационните отчисления в себестойността. В пряка връзка с тези разходи е увеличението на разходите за аварийен и текущ ремонт. В перспектива следва след обновяване на водопроводните мрежи, със собствени средства и с кредити да се увеличават амортизационните отчисления и да се намаляват разходите за ремонти. Заложените в инвестиционната програма средства ще доведат до промяна в структурата на водоснабдяването в последващи периоди.

Печалбата по разчет за 2009-2013 година е в рамките на поносимост на цените и осигурява необходимите средства за погасяване на кредитите. Усвояването на кредитите от ЕБВР и ИСПА ще доведе до въвеждане в експлоатация на нови дълготрайни активи, респективно увеличение на амортизационните отчисления в себестойността, промяна структурата на себестойността и увеличение на цените, което може да се избегне само с увеличаване на натурите на полезно използваната вода.

Изпълнението на предложения Бизнес-план ще осигури подобряване дейността на Дружеството по всички технически и икономически параметри.

9. РЕЗЮМЕ НА БИЗНЕС-ПЛАНА

Еднолично акционерно дружество „Водоснабдяване и канализация” Бургас е регистрирано в търговския регистър на Бургаски окръжен съд на 10.07.2000 година с капитал на дружеството 2 227 800 /два милиона двеста двадесет и седем хиляди и осемстотин/ лева, внесен изцяло от държавата, разпределен в 222 780 броя поименни акции с номинална стойност 10 /десет/ лева всяка една.

На база регистрацията в търговския регистър Дружеството извършва сделки по водоснабдяване и канализация, напояване, хидроенергетика, отводняване; изграждане, подържане и използване на водостопански системи и отделни водохранилища; проучване и проектиране в сферата на водоснабдяването и канализацията; експлоатация на язовири и пречистване на отпадни води.

Утвърденият предмет на дейност създава широка база за стопански дейности на територията на Бургаска област, свързани с питейно водоснабдяване, отвеждане и пречистване на отпадните води, а също така и създаване на нови мощности в областта на отвеждане и пречистване на отпадните води. Тази специфика характеризира Дружеството като основен фактор в запазване екологичното равновесие и задоволяване на жизненни потребности на населението на областта.

И през новия регулаторен период „Водоснабдяване и канализация” ЕАД Бургас успешно ще осъществява дейността си за задоволяване нуждите от питейно-битово водоснабдяване, отвежда и пречиства каналните води в Бургаска област в съответствие с екологичните норми.

Анализ на ефективността на производствената дейност

Дружеството доставя вода в повечето райони на дейност, които включват град Бургас и редица общини. Някои селища се обслужват от местни системи, включително

независими водоизточници. Компанията продава вода на варненския и сливенския регион. Към 2007 г обслужваното население в районите на дейност е 99,6%. Част от районите се снабдяват с вода от язовирите по гравитачен път, като помпи се използват за предвижване на водата през преносни тръби за захранване на районите с по-голяма надморска височина.

За пречистване на питейни води са изградени две пречиствателни станции до основните язовири: ПСПВ Камчия и ПСПВ Ясна поляна.

През 2007 г 60% от населението на бургаския регион е снабдено с канализационна система.

Заложените инвестиции в плановия период 2009 -2013 г са 512 700 х.лв., като част от тях са собствени средства ,а останалите са финансираня по проекти на обслужваните общини по оперативни програми на ЕС. Съгласно отчет на РИОКОЗ– Бургас стандартността на питейната вода за 2007 г е 95,4%, като този показател за качество на водата се повишава през годините на бизнес-плана на дружеството.

Финансов анализ

“ВиК” Бургас доставя вода на едро и дребно. При продажбите на дребно клиенти на дружеството са домакинствата и търговски и обществени организации. Дружеството доставя вода на едро на ВиК дружества във Варна и Сливен.

Преките продажби на домакинствата и обществено-индустриалния сектор за 2007 г възлизат на 31 941 хиляди куб.метра.

Продажбите на ВиК дружества във Варна и Сливен за 2007 г са достигнали 39 245 хил.куб.метра от които 38 956 хил.куб.метра са подадени на Варна.

И през 2007 г продължава тенденцията за слабо увеличение на потреблението, дължащо се на нарастване броя на потребителите. Подадената вода през 2007 г е 109 379 хил.куб.м. Водните загуби за 2007 г представляват 34.71% общо за дружеството.

Достигнатите показатели за ефективност на дружеството през базовата 2007 г. са представени в следната таблица:

ЕФЕКТИВНОСТ НА ПРОИЗВОДСТВЕНАТА ДЕЙНОСТ	
Януари – Декември 2007	
Показатели за ефективност	Стойност на показателя
1. % на обслужваното население	99,61
2. % на обслужваното население с канализация	67,52
3. Загуби на вода %	34,71 %
4. Загуби на вода в л/км от вътрешната водопроводна мрежа + отклоненията	11 242 700
5. Персонал на 1000 броя отклонения	9,18
6. Персонал на дължина на водопроводната мрежа + отклоненията	0,24
7. Обслужвано население / численост на персонала	344
8. Разходи за персонала / общо експлоатационни разходи	0,33
9. Приходи от продажби / лице от персонала	31 261
10. Брой на аварията на година	5 300
11. Брой на аварията на година / дължина на водопроводната мрежа	1,29
12. Инвестиции хил.лв / км от водопроводната мрежа	3,14
13. Инвестиции хил.лв / произведена вода хил.м.куб	0,12
14. Брой аварии годишно / км водопроводна мрежа с отклоненията	1,05
15. Разходи за ел.енергия kwh / м.куб произведена вода	0,53
16. Непрекъснатост на водоподаването	100
17. Качество на питейната вода	97,5
18. Потребление на вода - литри на глава от населението на денонощие	210

Финансови показатели

Финансовото и имуществено състояние на „Водоснабдяване и канализация” ЕАД, Бургас за базовата 2007 представени в следващия анализ, данните за който са от финансовия отчет на дружеството за периода, приключващ към 31.12.2007 г. Анализът обхваща посочените по-долу абсолютни и относителни финансови показатели.

ФИНАНСОВИ КОЕФИЦИЕНТИ	
Януари – Декември 2007	
I. За измерване на ефективност	
1. Работен коефициент	0,841
2. Оперативен коефициент	0,96
3. Период на събираемост на вземанията	50
4. Коефициент на събираемост на вземанията	0,94
II. За измерване на доходност	
1. Възвръщаемост на активите	0,021
2. Коефициент на марж на печалбата	0,04
3. Коефициент на оборот на активите	0,525
III. За измерване на ликвидност	
1. Коефициент на обща ликвидност	1,99
2. Коефициент на бърза ликвидност	1,70
IV. За измерване на платежеспособност	
1. Коефициент на обслужване на дълга	3,59
2. Коефициент на дългосрочните пасиви	0,179

През годините на регулирания период 2009-2013 тези показатели нарастват в положителна посока.

Източници на финансиране.

През годините на Бизнес плана дружеството не планира сключване на договори за дългосрочни заеми. Основана част от годишните приходи идва от предоставянето на услуги, свързани с водоснабдяване, канализация и пречистване.

Разходите за материали се състоят от разходи за електроенергия, химикали, резервни части и др. материали. Разходите за електричество представляват основният дял от разходите за материали. През 2007 г разходите за електричество са около 44% от разходите на материали.

Разходите за материали нарастват през годините с прогнозирания процент инфлация и анализ на ефективността на съоръженията.

Основен елемент от разходите за външни услуги е таксата водоползване, платима на държавата за правото на водните ресурси. Таксата водоползване се плаща като фиксирана такса за кубичен метър. Голям е дялът на разходите за труд и работна заплата. Те включват заплатите на служителите, осигуровките и социални придобивки, изплащани от дружеството.

Амортизациите са начислени съобразно българските счетоводни и данъчно признати амортизационни норми и приетата счетоводна политика на дружеството. През периода на Бизнес–плана не се предвижда извършване на преоценка на дълготрайните активи.

Стратегия за развитие на Дружеството

Бъдещото развитие на дружеството е свързано със запазване на дейността по непрекъснато водоснабдяване на населението и фирмите в Бургаска област, запазване и повишаване качеството на доставяната питейна вода и отвеждането и пречистване на отпадните води в съответствие с действащите екологични норми, при запазване на социално поносима цена на предоставената услуга.

Формулирането и следването на тази стратегия трябва да осигури разумно потребление на жизнено важната стока питейна вода, със съчетаване на индивидуалния и обществен интерес, без да се свива потреблението, но и да дава възможности за мо-

дерно развитие на Дружеството, поддържане и разширяване на каналната мрежа за отвеждане на всички отпадни и дъждовни води до специални зауствания и пречиствателни станции за отпадни води; изграждане на пречиствателни станции за отпадни води във всички курортни селища по Черноморското крайбрежие, с цел опазване чистотата на морето, и в населените места с население над 10 000 души.

Намеренията на дружеството за бъдещото развитие са изложени в одобрения от ДКЕВР бизнес план за периода 2006-2008 г и предложения за одобрение Бизнес план за периода 2009-2013 г.

Основни насоки заложи в бизнес плана на дружеството:

1. Подобряване организацията на труда и разкриване на вътрешните резерви за интензивно използване и максимално натоварване на производствените мощности чрез:

- Създаване на мобилни аварийни групи с цел бързо отстраняване на аварията и намаляване загубите при течове от аварии и обслужване на водопроводната мрежа и съоръженията с по-малко и по-висококвалифициран персонал.
- Закупуване на техника, позволяваща повишаване ефективността на труда и бързодействие- земекопна техника, техника за безизкопно полагане на водопроводи, транспортни средства, отговарящи на екологичните изисквания за МПС, с по-ниски норми на разход на гориво и висока проходимост.
- Ползване на съвременни В и К материали при модернизация и реконструкция на съществуващите водопроводи, канална мрежа и колектори.
- Подмяна на В и К участъци с чести и тежки аварии, водеща до подобряване годността на подземната инфраструктура и намаляване на загубите на вода.
- Закупуване на техника за локализиране на повредите и създаване на специализирани екипи за бързо реагиране при сигнали за аварийни ситуации.

- Създаване условия за точно измерване на подадената вода от основните водоизточници, технологичните загуби, загубите по деривациите, подадената вода за населеното място /вътрешна водопроводна мрежа/ и инкасираната вода.
- Усъвършенстване на водомерното стопанство с цел проверка годността на водомерите на потребителите, закупуване и използване на достатъчен брой оборотни водомери за точно измерване на водопотреблението.
- Създаване на център за информация на гражданите и за получаване на мнения и информация от тях за точно отчитане на водопотреблението и бързо отстраняване на аварията, за включване на населението в националната програма за икономично и рационално без загуби използване на водата като ценен природен ресурс.
- Въвеждане на нови производствени мощности в действие в канализацията и пречистването на отпадните води като основно изискване за екологичните европейски модели на водоснабдителните дружества.
- Провеждане мероприятия за установяване на допълнителни водоизточници и въвеждането им в експлоатация за предотвратяване на евентуални сринове във водоснабдителната система
- Мониторинг, диспечеризация и автоматизация на В и К системите, водещи до строг контрол на процесите по основните външни водопроводни мрежи и за постоянна връзка между възловите във водоснабдяването звена.
- Дигитализация на инфраструктурата в част В и К.
- Повишаване квалификацията на персонала чрез провеждане на постоянни инструктажи както за безопасността на труда, така и за работа с новите материали, с промените във водопреосната мрежа- създаване на нови водопроводи и затапване на негодни отсечки.
- Повишаване квалификацията и възискателността към проверителите на водомери и водопроводчиците за намаляване до минимум търговските загуби и строго санкциониране на кражбите на вода.
- Създаване на специализирани групи за изпълнение по стопански начин със собствени сили на част от инвестиционната програма на дружеството.

2. Действия за водоснабдяване на всички населени места и увеличаване дължината на водопроводната мрежа.

Неводоснабдените населени места на територията на Бургаска област са 17 броя с 1527 жители, и с население под 100 души. За водоснабдяването на тези населени места следва да се ползват предимно общинските бюджети и разкриване на местни водоизточници. В тези села с население под 100 души себестойността на водата при ниско потребление е много висока, което налага в тези случаи може само да се търси съдействие на Дружеството за квалифицирана работна ръка и специализирани станoviща по решаването на проблемите по водоснабдяване.

Да се търсят възможности за включване на повече населени места към основните деривации /чрез използване на съществуващи и разкриване на нови технически решения.

За отстраняване недостига на вода и съответно режимно водоснабдяване на Дружеството са необходими над 5 млн. лева , за да може в рамките на 5 години да реши този проблем.

3. Подобряване качеството на питейната вода.

Хидроложката характеристика на водоизточниците в Бургаския регион не е особено благоприятна за поддържане на стабилен качествен състав на водите. Основен проблем в Бургаския регион е високото съдържание на нитрати. Трайни отклонения по показатели "нитрати", "нитрити" показват анализите на някои водоизточници в експлоатационните райони Сунгурларе, Карнобат, Камено, Созопол.

Относителният дял на подземните водоизточници в региона е около 15%. Основната тежест във водоснабдяването се пада на повърхностните водоизточници от водоснабдителните системи -Камчия и Ясна поляна, които осигуряват 97 % от питейната вода

Традиционната измерителна величина при контролиране дезинфекцията на питейната вода е концентрацията на остатъчния активен хлор. Единственият метод за обезпечаване на населението с безопасна от епидемиологична гледна точка вода е дезинфекцията с хлор. Над 95% от обработваната вода се обеззаразява чрез хлораторни апарати с хлор газ.

За подобряване качеството на питейната вода Дружеството работи по следните направления:

- Постоянен контрол на качеството на водите във водосбора на язовирите "Камчия", "Ясна поляна" и "Ново Паничарево" съвместно с РИОС.
- Оптимизация на технологичните процеси в ПСПВ, чрез въвеждане на нови и ефективни реагенти, включително комбинация от коагуланти и флокуланти.
- Обследване на възможностите и реализация на действия за смесване на води с повишено съдържание на нитрати с води без нитрати.
- Адаптация на съществуващата система на аналитичен контрол на качеството на водите към изискванията на Европейската общност.

4. Намаляване на загубите на вода в магистралните водопроводи от водоснабдителни системи "Камчия" и "Ясна Поляна"

През периода 1972 - 1982 година са изградени и все още не са реконструирани стоманени магистрални водопроводи от водоснабдителни системи "Камчия" и "Ясна поляна" с обща дължина 111 681 м. и диаметри от ф 1 600 мм до ф 400 мм. Амортизационният срок за повечето от тях е изтекъл. През 2007 г стартира изпълнение на инвестиционен проект за подобряване на интегрирания воден цикъл на гр. Бургас. За осигуряване на необходимите средства Дружеството е сключило заем с ЕБВР. Ефектът от реконструкцията е намаляване на загубите от питейна вода до 10%.

Инвестиционната програма на Дружеството за периода 2009-2013 година е разработена по териториален принцип, за да може да се търси връзка между собствени средства, общински и републикански бюджети и финансиране от Оперативни програми на ЕС.

10. ГРАФИК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА БИЗНЕС-ПЛАНА

Всички заложені процедури в настоящия Бизнес-план са конкретизирани по години в рамките на регулаторния период 2009-2013 г. Контрол върху изпълнението на програмата за изпълнение показателите по години се упражнява от Ръководството на дружеството, МРРБ и ДКЕВР.

На основата на разработените програми по години се изготвя график за дейностите през годината, насочени към постигане на показателите и отделни мерки за реализация на Бизнес плана като цяло, като се има предвид и забраната на строителни дейности в населените места и курорти по Черноморското крайбрежие през туристическия сезон.

В графика за ежегодно изпълнение следва навреме да бъдат планирани отделните етапи:

1. Проектна готовност.
2. Начин на изпълнение на СМР.
3. Проведени процедури по ЗОП.
4. Сключени договори за изпълнение.